

Tweede concernrapportage 2023

Stand per 30 september 2023

Auteur

R. van Ingen
R. Stapersma

Registratienummer

23.0887614

Datum

17 oktober 2023

Versie

1.0

Status

Definitief

Afdeling

Financiën, Control & Belastingen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Algemeen beeld	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Uitgelicht: inflatie en impact maatschappelijke ontwikkelingen	4
1.3 Samenvatting maatschappelijke effecten	5
1.4 Exploitatie en investeringen	8
2. Treasury	12
3. Personeel	13
4. Kredietoverschrijdingen en exploitatie	14
4.1 Kredietoverschrijdingen	14
4.2 Exploitatie naar kosten- en opbrengstensoorten	15
5. Toelichting maatschappelijke effecten	17
5.1 Waterveiligheid	18
5.2 Voldoende water	22
5.3 Gezond water	25
5.4 Schoon water	27
5.5 Veilige (vaar)wegen	33
5.6 Crisisbeheersing	34
5.7 Bestuur en Organisatie	35
6. Samenvattingen	38
6.1 Thema's Waterplan 2022-2027	38
6.2 Programmarapportages	43
6.3 Crisisbeheersing in de genen	45
7. Afkortingenlijst	47

Dashboard T2 2023

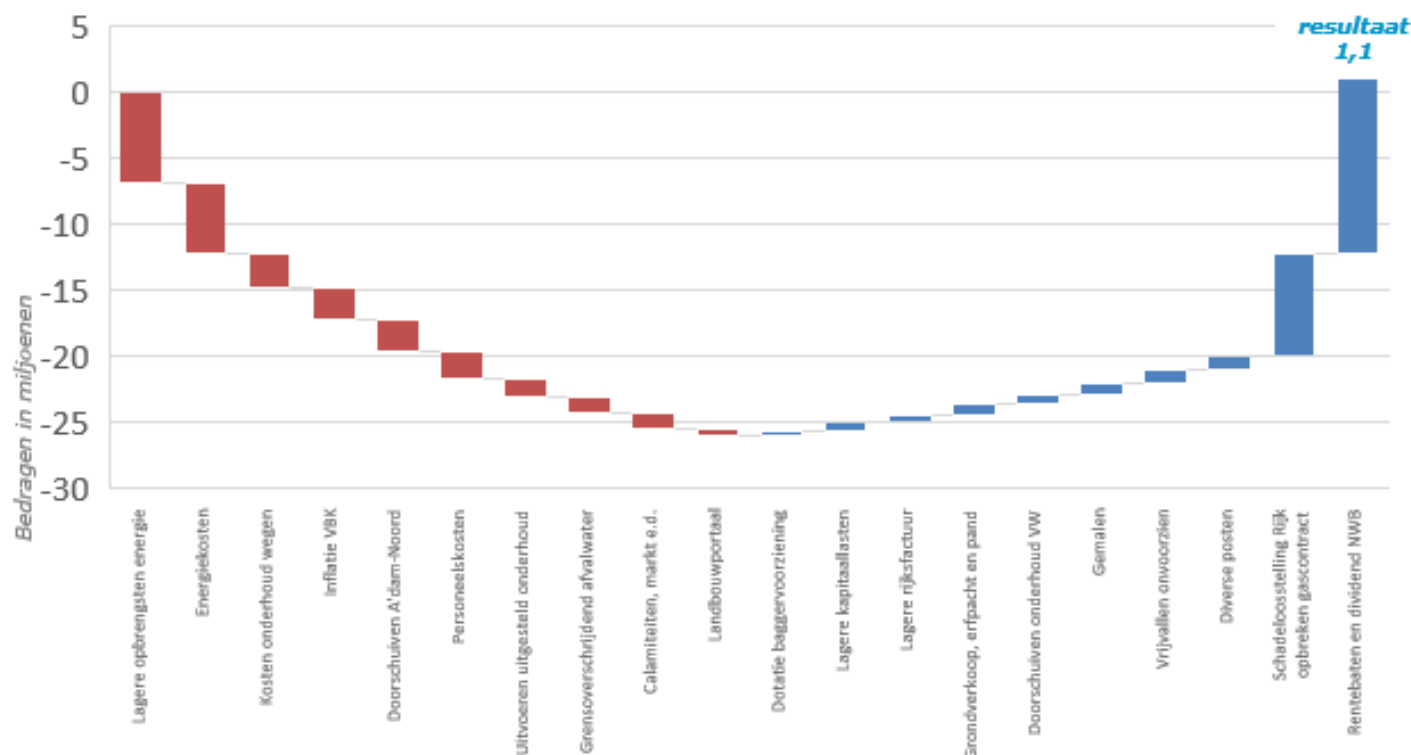

Prestaties

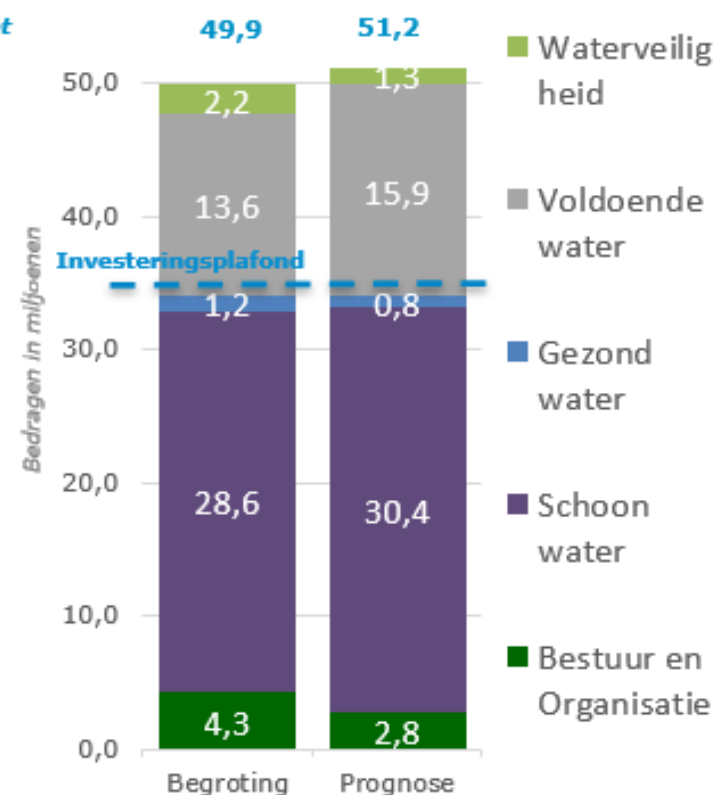

Mijlpalen

Exploitatie

Investerings

1. Algemeen beeld

1.1 Inleiding

Voor u ligt de tweede concernrapportage van 2023. Hierin doen we tussentijds verslag over de voortgang van onze activiteiten. Dit doen we op hoofdlijnen waarbij we de afwijkingen weergeven. In deze rapportage worden ook de thema's van het Waterplan 2022-2027 belicht.

De begroting was opgesteld in een periode met grote onzekerheden. De gevolgen daarvan zijn zichtbaar in deze rapportage. We zien grote verschillen en verschuivingen en verwachten een positief exploitatiesaldo van € 1,1 miljoen ten opzichte van de begroting. Het positieve saldo wordt veroorzaakt door de hoge onzekerheden als gevolg van de geopolitieke situatie. Tegenover de structurele hogere kosten staat een incidentele dekking waaronder de hogere rentebaten en de Schadeloosstelling door het Rijk voor het openbreken van het gascontract met energieleverancier SEFE. Zonder deze incidentele hogere opbrengsten zou het verwachte exploitatiesaldo negatief zijn. De kosten zijn hoger voor energie, inflatie en onderhoud. Ook de personeelskosten zijn hoger door onder andere de stijging van inhuurkosten en de cao. Hiertegenover staan lagere kosten waaronder het verschuiven van de wegenoverdracht en het Landbouwportaal.

De opbrengsten zijn hoger door onder andere de Schadeloosstelling door het Rijk voor het openbreken van het gascontract met energieleverancier SEFE, hogere rentebaten en een hoger dividend. Hiertegenover staan lagere opbrengsten door onder andere het verschuiven van de wegenoverdracht naar 2024.

Op 5 juli trok de zomerstorm Poly over Nederland. Het was één van de zwaarste zomerstormen in ruim vijftig jaar. Voor onze provincie gold code rood. Nadat de storm was afgenomen hebben de gebiedsbeheerders en onderhoudsmedewerkers de schade opgenomen en zijn ze gestart met het opruimen van bomen en takken langs wegen die in ons beheer zijn. De financiële consequenties van de storm waren € 0,5 miljoen en werken de komende jaren door bij bijvoorbeeld herplant en inspecties.

De investeringsprognose is € 1,3 miljoen hoger dan de investeringsbegroting van € 49,9 miljoen. Dit komt met name door verschuivingen van investeringen van 2022 naar 2023.

1.2 Uitgelicht: inflatie en impact maatschappelijke ontwikkelingen

Inflatie

Bij het opstellen van de begroting was de grote mate van inflatie uit 2022 niet voorzien. Dit tekort noemen we inhaalinflatie. De verwachte inhaalinflatie bedraagt € 4,3 miljoen en bestaat uit:

- € 1,1 miljoen prijsindexatie van 15% op uitvoeringskosten en tarieven van ingenieursdiensten voor het programma Verbetering Boezemkades (VBK) bij het effect Waterveiligheid;
- € 0,3 miljoen stijging van kosten voor chemicaliën bij het beheer van de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) bij het effect Schoon water.
- € 1,3 miljoen hogere kosten door prijsstijgingen (€ 0,6 miljoen voor wegverharding en objecten door prijsstijgingen van energie, materiaal en transport en € 0,7 miljoen voor de indexatie op het contract van de wegverhardingen).
- € 0,3 miljoen hogere kosten door indexatie van aannemers op de vervangings- en beheerkosten van de IBA's.
- € 1,3 miljoen prijsindexatie door Waternet en Rijnland op het verwerken van vervuilingseenheden (ve's) van ons grensoverschrijdend afvalwater.

We zien momenteel een stabilisatie bij de lopende contracten doordat de forse prijsstijgingen van 2022 in de contracten zijn verwerkt en meerjarig zijn vastgelegd. Waar mogelijk dekken we de risico's op prijsstijgingen af door hierover een clause op te nemen in contracten met de aannemer. Binnen de beide Hoogwaterbeschermingsprogramma's (HWBP en HWBP-2) spelen hogere kosten vanwege prijsstijgingen van arbeid en materiaal ook een rol. De directe financiële gevolgen daarvan zijn voor ons beperkt door het subsidiabele karakter van de programma's.

Maatschappelijke ontwikkelingen

De krapte op de arbeidsmarkt blijft en we merken dat vacatures langer open staan. We ontvangen minder reacties op vacatures en dit vraagt extra inspanning van de *recruiters* om mogelijk geschikte kandidaten te benaderen. Vooral het aantrekken van technisch personeel blijft een uitdaging. Daarnaast zijn de inhuurtarieven tot wel 20 procent gestegen.

1.3 Samenvatting maatschappelijke effecten

Effect	Voortgang 2023
Waterveiligheid	Binnen het HWBP-2 programma is de Markermeerdijken-app gelanceerd. Per module is inzichtelijk welke werkzaamheden worden uitgevoerd en wat de komende tijd gaat gebeuren. Uit onderzoek onder het dijkenpanel blijkt dat de licht stijgende positieve lijn van de tevredenheid van bewoners over de dijkversterking zich voortzet. Het opspuiten van de buitendijkse werkbaan aan het Noordeinde te Volendam is gestart. Binnen het (n)HWBP programma is het besluitvormingsproces rond het project Den Oever-Den Helder verschoven. Dit komt door nader te onderzoeken ontwikkelingen op het gebied van de grondwaterstanden in de dijk en een bredere en diepere stroomgeul. De subsidiebeschikking voor de verkenningsfase van het project Monnickendam Binnenstedelijk is ontvangen. We zijn gestart met VBK-3 waarin we circa acht kilometer regionale keringen, inclusief de afgekeurde kunstwerken, verbeteren. De beoordeling van de primaire keringen is voltooid en opgeleverd aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De toetsing van regionale keringen verloopt volgens planning. De toetsing van regionale keringen is versneld om uiterlijk op 31 december 2024 te kunnen rapporteren aan de provincie Noord-Holland. Een deel van de regionale- en overige keringen is aangewezen als compartimenterings-kering (tweede kering). Deze keringen worden opgenomen in de legger overige keringen en waterschapsverordening. Met de gemeente Den Helder en Woonstichting Den Helder onderzoeken we voor het project Dijkkwartier of het mogelijk is om te wonen op de zeekering. We hebben gewerkt aan een bestuursvoorstel met de financiële en technische haalbaarheid. Ook werken we onze Kijk op de Veerkrachtige Kust verder uit. Daarbij nemen we de effecten van zeespiegelstijging en droogte op de toekomstige kustontwikkeling en de betekenis voor de ontwikkeling van kustplaatsen, recreatie en natuur mee.
Voldoende water	Het programma Wateropgave 1.0 is afgerond en wordt in het najaar geëvalueerd. De laatste drie projecten van het programma Wateropgave 1.5 zijn in uitvoering. De boezembergings Vliegvelde Bergen is opgeleverd en gereed. De bouw van het nieuwe gemaal Heerhugowaard verloopt voorspoedig en is naar verwachting eind dit jaar gereed, waarna de oplevering volgt in 2024. De werkzaamheden in de polder Eierland zijn eind februari 2024 gereed. De planvorming en verkenningen voor de eerste projecten van de Wateropgave 2.0 zijn in volle gang.

Effect	Voortgang 2023
	Het nieuwe gemaal De Poel is formeel opgeleverd. Gemaal Monnickendam wordt eind van dit jaar opgeleverd. De voorbereidingen voor de nieuwbouw van de gemalen Hippolytushoef en P. van der Sterr zijn gestart. Het wijzigen van de bestemmingsplannen veroorzaakt vertraging in de uitvoering. De nieuwbouw van gemaal de Hoelm en de grootschalige renovatie van gemaal Oosterpolder zijn in uitvoering. We vervangen de onderstations bij deze gemalen als onderdeel van modernisering van de procesautomatisering. De actualisatie van peilbesluit Callantsoog/Zijpe en het vaststellen van het handelingskader peilbesluiten lopen vertraging op als gevolg van personele bezetting. Het baggerprogramma verloopt volgens planning. We hebben maatregelen getroffen om de in 2022 gemelde achterstanden in de baggerschouw en de schouw op bergend vermogen in te lopen. Deze maatregelen bestaan uit meer inzet van personeel en het stopzetten van de pilot op de satelliet-schouw vanwege problemen met de applicatie. Dit levert de gewenste versnelling op. In oktober behandelt het dagelijks bestuur het ontwerp strategie waterverdeling en start de inzagetermijn. De nieuwe strategie wordt in februari 2024 aan het algemeen bestuur ter besluitvorming voorgelegd. In het najaar wordt de realisatie van een EGV-meetnet (Elektrisch Geleidingsvermogen) aanbesteed. Dit meetnet levert inzicht in de externe verzilting in ons beheergebied met uitzondering van Texel. Op 1 juli is de startversie van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) Buitengewoon Noord-Holland aan het Rijk gestuurd. De Noord-Hollandse waterschappen leveren een bijdrage aan dit document en de definitieve versie hiervan. We nemen deel aan de provinciale gebiedsprocessen op polderniveau voor een concrete uitwerking. In Noord-Holland Noord is het concept analysedocument ontwikkelperspectief Noord Holland Noord opgeleverd. Dit vormt voor dit gebied de provinciale uitwerking van het ruimtelijk arrangement. Door deelname aan het schrijfproces, zijn onze belangen en opgaven hierin verwerkt. Voor het Noordzeekanaal gebied wordt een concept ontwikkelperspectief samen sturen op transitie van nationaal belang opgesteld. Het verstedelijkingsconcept van de Metropool Regio Amsterdam (MRA) wordt omgezet in een NOVEX MRA Verstedelijking. Met de andere MRA-waterschappen leveren we een bijdrage aan het concept ontwikkel-perspectief. Samen met overheden en marktpelers zijn we betrokken bij de uitwerking van de woningbouwopgave in het gebied. In al deze regio-overstijgende plannen en projecten worden de analyses vanuit Water en Bodem Sturend ingebracht als leidend principe in de ruimtelijke ordening.
Gezond water	De einddatum voor het behalen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen in 2027 komt dichterbij. Een juridische quickscan maakt inzichtelijk of we vanuit onze verantwoordelijkheden voldoende handelen om de doelen te halen. De aanbevelingen uit de quickscan worden uitgewerkt in een actieplan. Dit plan wordt eind 2023/begin 2024 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd. Als onderdeel van het actieplan specificeren we de risico's en rapporteren we hierover via de planning- en controlcyclus. We leggen op korte termijn een besluit aan het algemeen bestuur voor over het verlengen van het huidige Landbouwportaal tot in 2024. Daarnaast onderzoeken we de doorontwikkeling van het initiatief na 2024 en volgen hierin de ontwikkelingen rond het PPLG. Naar verwachting gaan we dit jaar drie vismigraatieknelpunten gereed melden en verkennen de oplossing van diverse andere knelpunten. We voeren een verdieping uit van de watersysteemanalyses in de prioritaire KRW gebieden Waal en Burg en de Gemeenschappelijke polders op Texel. Hierin is een belangrijke KRW maatregel de aanpassing van de RWZI Eversteekooog op Texel. De aanpak KRW vraagt om samenwerking met andere organisaties. Actueel zijn Uitgeesteren Heemskerkerbroekpolder, gebiedsproces Oosterdel, Weidse polders en het opstarten van

Effect	Voortgang 2023
	het gebiedsproces Drieban. Voor het project Natte infrastructuur Noordkop is de studie, om te komen tot een voorkeursalternatief gemaal Oostoever, afgerond en is gestart met het uitwerken van de voorkeursvariant. Rijkswaterstaat heeft een definitief besluit genomen om € 5,0 miljoen bij te dragen aan het project.
Schoon water	Met onze partners en bedrijven in de Waterketen werken we onder andere aan gezamenlijk onderzoek in de regio Amsterdam Zaanstreek, het programma Indirecte Lozingen, de innovatieve ketenaanpak én uitvoeringsprogramma's met gemeenten en Omgevingsdienst. We signaleren in een aantal regio's een tekort aan voldoende gekwalificeerd personeel. Daarnaast werken we aan de instrumenten basiszuiveringsbeeld (BZB) en omgevingsscan. Hierdoor kunnen we, ondanks vertraging in de realisatie van de BZB's, steeds beter inspelen op vragen uit de omgeving, het gebiedsproces in de regio Amsterdam Zaanstreek en het project de Grote Verbouwing. De voorbereidingen op de waterketenmaatregelen in het programma Energieneutraal op het gebied van groen gas en centrale vergisting, zijn in volle gang. En daarbij ook de eerste maatregelen op broeikasgasreductie Methaan en Lachgas. De Proefzuivering in Wervershoof wordt dit jaar in bedrijf gesteld. Met onze partners nemen we een besluit over het vervolg in het superkritisch vergassen . Het project verzelfstandiging rwzi Beverwijk is, evenals werken binnen het programma renovaties rwzi's, gegund en gestart. Het bouwteam voor de nieuwbouw Nereda rwzi Wieringen is gestart met de voorbereiding. De stabiliteit van onze bedrijfsvoering is toegenomen. We ontwikkelen een risicogestuurde onderhoudsstrategie voor onze assets. De zorg zit momenteel nog in de personele capaciteit én het op (kennis)niveau krijgen van nieuwe medewerkers.
Veilige (vaar)wegen	Het programma wegenoverdracht, waarbij we polder- en dijkwegen overdragen aan gemeenten, loopt door. We zijn nog in gesprek met de aannemer van het verhardingenbestek over de indexatie van de tarieven.
Crisisbeheersing	De bezetting en ontwikkeling van de rollen in de crisisbeheersing blijft een punt van aandacht en zijn continu in ontwikkeling. De draaiboeken zijn nagelopen. Op basis van deze inventarisatie is het draaiboek Droogte geactualiseerd. Conclusie is dat de draaiboeken werkbaar zijn maar in de praktijk als te gedetailleerd worden ervaren. In de afgelopen periode zijn er twaalf meldingen binnengekomen waarvan drie meldingen zijn opgeschaald naar de alertfase. Een van de meldingen is een hulpvraag van de Unie van de Waterschappen om materialen te leveren aan Oekraïne.
Bestuur en Organisatie	De druk op het personeel blijft onverminderd hoog en werving van nieuwe collega's is een continu proces. We hebben onze arbeidsmarktcommunicatie aangepast aan de doelgroepen en de eisen voor eigentijdse werving. In maart heeft de Eerste Kamer ingestemd met inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. We zijn de projectorganisatie aan het afbouwen en brengen de werkzaamheden over naar de lijnorganisatie. Voor de Wet open overheid (Woo) maken we inmiddels vier categorieën actief bekend op onze site open.hhnk.nl. Er is een themabijeenkomst over de Woo georganiseerd voor het algemeen bestuur en we hebben anonimiseersoftware in gebruik genomen om de organisatie te ondersteunen bij het, binnen de wettelijke termijn, beantwoorden van een Woo verzoek. De implementatie van het nieuwe kantoorconcept hybride werken is op het hoofdkantoor gereed, de buitenlocaties volgen binnenkort. We zijn gestart met de transitie van ons wagenpark.

Effect	Voortgang 2023
	Met de <i>Chief Information Security Officer</i> en Functionaris Gegevensbescherming zetten we versterkt in op het behalen van de landelijke doelstelling van waterschappen, namelijk volwassenheidsniveau 4 voor wat betreft de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Met onze publiekscampagnes maken we bewoners bewuster van veilig, schoon en voldoende water. De landelijke Waterbazencampagne heeft een regionale doorvertaling gekregen. De afgelopen maanden stond de zomercampagne centraal, 'Water. Geniet ervan.' Met deze campagne maken we inwoners bewuster van het belang van schoon water. We stellen minimaal twaalf erfgoedobjecten open, waaronder de Nationale Molen- & Gemalendag en Open Monumentendag. De deelname aan de internationale projecten ligt op schema.

1.4 Exploitatie en investeringen

Het geprognosticeerde exploitatieresultaat komt uit op € 1,1 miljoen positief. In onderstaande tabel is de opbouw van het resultaat weergegeven met alleen verschillen boven de € 0,5 miljoen. Van de overschrijdingen is € 19,2 miljoen van structurele aard, hiertegenover staat in 2023 € 18,1 miljoen incidentele dekking. De structurele dekking vanaf 2024 is voor zover mogelijk meegenomen in het proces van het meerjarenperspectief 2024-2027. Een uitgebreidere toelichting op de verwachte over- en onderschrijdingen is te lezen in de toelichting op de maatschappelijke effecten.

Verklaring exploitatieresultaat (incl. effect) (bedragen x € 1 miljoen) (-/- is hogere uitgaven, + is lagere uitgaven)	Verschil Begroting -/- vorige prognose	Verschil Begroting -/- huidige prognose	Incidenteel / structureel	Effect
Hogere en lagere kosten				
Hogere kosten VBK door inflatie.	-1,8	-2,4	Structureel	Waterveiligheid
Hogere kosten door uitvoeren uitgesteld onderhoud.	-1,3	-1,3	Structureel	Waterveiligheid
Verschuiving kosten van 2024 naar 2023 door versnelling toetsen regionale keringen.	-0,8	-	Incidenteel	Waterveiligheid
Hogere opbrengsten uit grondverkoop en afkoop van erfpacht.	-	0,5	Incidenteel	Waterveiligheid
Hogere energiekosten als gevolg van stijging energieprijzen.	-1,2	-1,0	Structureel	Voldoende water
Lagere dotatie aan de baggervoorziening. In overleg met de accountant zijn de uitgangspunten geactualiseerd.	-0,9	0,3	Structureel	Voldoende water
Lagere kosten vanwege doorschuiven van onderhoudswerkzaamheden naar 2024.	-	0,8	Incidenteel	Voldoende water
Lagere kosten Landbouwportaal. Hiervan valt € 0,3 miljoen vrij en € 1,3 miljoen gaat door naar de reserve budgetoverheveling.	1,6	1,6	Incidenteel	Voldoende water
Betreft het bedrag dat voor het Landbouwportaal via de reserve budgetoverheveling doorgeschoven wordt naar 2024. Dit bestaat uit de bovengenoemde € 1,3 miljoen en € 0,7 miljoen die conform het voorstel verlenging Landbouwportaal 23.0390132 onttrokken wordt aan de bestemmingsreserve watersysteembeheer.	-	-2,0	Incidenteel	Voldoende water
Lagere kosten gemalen door vertraging bij voorbereiding.	2,5	0,8	Incidenteel	Voldoende water

Verklaring exploitatieresultaat (incl. effect) (bedragen x € 1 miljoen) (-/- is hogere uitgaven, + is lagere uitgaven)	Verschil Begroting -/- vorige prognose	Verschil Begroting -/- huidige prognose	Incidenteel / structureel	Effect
Hogere energiekosten met name vanwege hogere netwerkkosten en verhoogde btw op gas en elektriciteit (van 9% naar 21%) en nog niet gerealiseerde besparing van 15% op gasverbruik SDI.*	-4,8	-4,4	Structureel/ onzeker	Schoon water
Diverse kostenstijgingen door calamiteiten, marktomstandigheden, gevolgen van procesoptimalisatie en onverwachte kosten rwzi's	-0,7	-1,2	Incidenteel	Schoon water
Hogere kosten behandeling grensoverschrijdend afvalwater.	-	-1,3	Structureel	Schoon water
Lagere kapitaallasten vanwege doorschuiven oplevering zonnepanelen van 2022 naar 2023.	0,6	0,6	Incidenteel	Schoon water
Doorschuiven vrijval van reserve Amsterdam-Noord naar 2024.	-	-2,4	Incidenteel	Veilige (vaar)wegen
Hogere kosten onderhoud wegen (stormschade, prijsstijgingen, extra onderhoud).	-*	-1,3	Incidenteel	Veilige (vaar)wegen
Indexatie van het verhardingenbestek en afkoopssom aan Westfriesse gemeente voor het herstel van droogteschade.	-*	-1,3	Incidenteel	Veilige (vaar)wegen
Per saldo hogere personeelskosten inclusief baten (met name cao en IBP van investering naar exploitatie).	-4,2	-2,1	Structureel	Bestuur en Organisatie
Per saldo hogere kosten door in exploitatie nemen IBP € 1,7 miljoen en € 1,6 miljoen lagere kapitaallasten.	-0,1	-0,1	Incidenteel	Bestuur en Organisatie
Lagere Rijksfactuur voor bijdrage aan de basisregistratie WOZ.	0,6	0,6	Structureel t/m 2025	Bestuur en Organisatie
Inzet ruimte onvoorzien	1,0	1,0	Incidenteel	Alle effecten
Hogere en lagere opbrengsten				
Lagere opbrengsten energie door lagere teruglevering en lagere tarieven	-4,5	-6,9	Structureel/ onzeker	Schoon water
Hogere rentebaten	10,4	12,6	Incidenteel	Bestuur en Organisatie
Schadeloosstelling door het Rijk voor het openbreken van het gascontract met energieleverancier SEFE	7,8	7,8	Incidenteel	Schoon water
Hoger dividend NNB	0,7	0,7	Incidenteel	Bestuur en Organisatie
Saldo van diverse lagere kosten/hogere opbrengsten	0,3	1,5	Incidenteel	
Prognose (-/- is tekort, + is overschot)	5,2	1,1		

* In de eerste concernrapportage waren deze bedragen minder dan € 0,5 miljoen en daarom niet in deze tabel opgenomen. Om aansluiting te houden zijn de cijfers niet aangepast.

De prognose van het netto-investeringsvolume ligt € 1,3 miljoen hoger dan begroot. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door verschuivingen van investeringen vanuit 2022 naar 2023. De inflatie heeft beperkte gevolgen voor onze investeringen. Bij lopende projecten wordt de risicoreservering binnen de investeringskredieten eerder benut. Bij nieuwe aanbestedingen houden we in de kredietaanvraag rekening met hogere uitgaven. De investeringen die zijn opgenomen in de prognose kunnen met de huidige capaciteit worden uitgevoerd.

Daarnaast zijn er investeringsrisico's waarbij de subsidie onzeker is. Het komt voor dat de afstemming met de subsidiegever over het toekennen van de subsidie moeizaam verloopt en we het

risico lopen dat een deel van de aangevraagde subsidie niet wordt toegekend. Dit is actueel bij het project Markermeerdijken binnen het effect Waterveiligheid. Als het risico zich voordoet dan betekent dit dat de investeringsuitgaven waarvoor geen subsidie wordt ontvangen leiden tot extra jaarlijkse kapitaallasten over een periode van 30 jaar. Wanneer we voldoen aan de subsidieregeling wordt het project volledig gesubsidieerd en resulteert dit niet in extra kapitaallasten.

De verschillen tussen de begroting en de prognose worden in onderstaande tabel per effect toegelicht.

Verklaring netto-investeringsvolume (bedragen x € 1 miljoen)	Verschil Begroting -/- vorige prognose	Verschil Begroting -/- huidige prognose	Effect
<i>(-/- is hogere uitgaven, + is lagere uitgaven)</i>			
Het onderzoek voor de vooroever primaire kering 't Horntje is afgerond.	0,2	0,2	Waterveiligheid
Door vertraging bij de planuitwerkingsfase van het project dijkversterking Den Oever-Den Helder schuiven de uitgaven door. Daarnaast zijn de uitgaven voor de realisatiefase van project Katwoude lager.	0,6	0,7	Waterveiligheid
Doorschuiwen van werkzaamheden uit 2022 van de Wateropgave 1.5 voor polder Eierland.	-0,2	-0,2	Voldoende water
Doorschuiwen van werkzaamheden uit 2022 voor gemaal Monnickendam vanwege een archeologische vondst.	-0,6	-0,6	Voldoende water
Hogere uitgaven dan begroot voor aanschaf windturbines en het realiseren van een directe elektrische koppeling met gemaal De Helsdeur.	-1,2	-1,2	Voldoende water
We starten later met de aanleg van de zonnepanelen bij RWZI Den Helder omdat de elektrische aansluiting nog niet is geregeld. Dit wordt verwacht in 2024, afhankelijk van het vraagstuk van de netcongestie.	0,4	0,3	Schoon water
De werkzaamheden voor de bouwteamfase van nieuwbouw RWZI Wieringen zijn later gestart dan gepland doordat de hieraan gekoppelde engineeringfase van Oosthuizen vertraging heeft opgelopen. Hierdoor verschuiven de uitgaven naar 2024.	-	0,6	Schoon water
De aanpak van de microverontreinigingen is vertraagd doordat de omgevingsscan RWZI Wervershoof en Eversteekooog later is opgeleverd vanwege capaciteitsproblemen bij onze partners. De uitgaven worden in 2024 verwacht.	0,7	0,7	Schoon water
De werkzaamheden voor de groen gasinstallatie op de RWZI Beverwijk zijn vertraagd door een aanbesteding die niet is gelukt vanwege het ontbreken van inschrijvers. De voorbereiding voor de groen gasinstallatie bij de rwzi Zaandam wordt eerder opgepakt, dit wordt samen met de werkzaamheden voor de groen gas installatie RWZI Den Helder in 2024 opgepakt.	0,8	1,2	Schoon water
De uitgaven voor het project struviet oogstinstallatie bij de RWZI Den Helder verschuiven naar 2024 doordat nader onderzoek nodig is naar de mogelijkheden voor deze installatie.	1,2	1,2	Schoon water
Het project Verzelfstandiging van de RWZI Beverwijk is gegund. Duidelijk is geworden wat de planning wordt en welke uitgaven daaraan ten grondslag liggen.	3,2	-1,1	Schoon water
Niet begrote subsidie-ontvangsten voor de Proefzuivering Ge(O)zond Water.	-0,7	0,3	Schoon water
Vorig jaar liep het project Sattline vertraging op door de planning van de leverancier. Deze vertraging is in 2023 ingelopen.	-1,3	-1,3	Schoon water
De bouwwerkzaamheden voor de vernieuwing van RWZI Oosthuizen verlopen voorspoedig. De in bedrijfsstelling vindt begin 2024 plaats.	-1,8	-1,3	Schoon water
De vervanging van schakel- en besturingskasten bij een vijftal RWZI's voorloopt voorspoediger dan voorzien.	-2,7	-2,7	Schoon water
Onvoorziene uitgaven voor de aankoop van grond naast RWZI Wervershoof	-	-0,2	Schoon water

Doorschuiven van aanschaf groot materieel en aanpassingen aan het centrale kantoor voor hybride werken door leveringsproblemen	-1,0	-	Bestuur en Organisatie
De uitgaven voor het IBP zijn verschoven van investering naar exploitatie.	1,4	1,4	Bestuur en Organisatie
Diversen	0,4		
Prognose (-/- is hogere uitgaven, + is lagere uitgaven)	-0,6	-1,3	

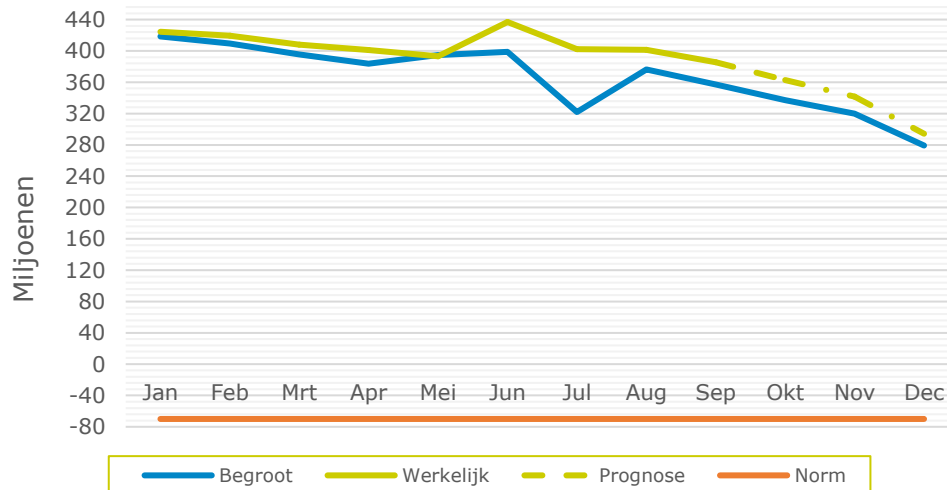
Verdere toelichting is opgenomen in hoofdstuk 5.

Exploitatie en investeringen naar effect (bedragen x € 1 miljoen)		Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
Waterveiligheid	Kosten	54,1	58,7	123,7	79,4
	Opbrengsten	-8,3	-9,4	-121,4	-78,1
	Afronding	0,1	-	-0,1	-
	Netto	45,9	49,3	2,2	1,3
Voldoende water	Kosten	75,8	74,4	14,1	16,6
	Opbrengsten	-0,8	-1,1	-0,5	-0,7
	Afronding	-	0,1	-	-
	Netto	75,0	73,4	13,6	15,9
Gezond water	Kosten	9,9	10,6	1,6	0,9
	Opbrengsten	-0,2	-0,5	-0,4	-0,1
	Afronding	-	-0,1	-	-
	Netto	9,7	10,0	1,2	0,8
Schoon water	Kosten	114,4	120,2	29,1	31,4
	Opbrengsten	-10,5	-11,4	-0,5	-1,0
	Afronding	-	-	-	-
	Netto	103,9	108,8	28,6	30,4
Veilige (vaar)wegen	Kosten	22,4	18,2	-	-
	Opbrengsten	-11,5	-3,3	-	-
	Afronding	-	-	-	-
	Netto	10,9	14,9	-	-
Crisisbeheersing	Kosten	3,5	3,2	-	-
	Opbrengsten	-	-	-	-
	Afronding	-	-	-	-
	Netto	3,5	3,2	-	-
Bestuur en organisatie	Kosten	44,8	48,5	4,3	2,8
	Opbrengsten	-9,3	-24,5	-	-
	Afronding	-	-	-	-
	Netto	35,5	24,0	4,3	2,8
Totaal kosten/uitgaven		325,1	333,7	172,8	131,1
Totaal opbrengsten/inkomsten		-40,5	-50,1	-122,8	-79,9
Afronding		-	-	-0,1	-
Totaal netto (excl. bestemmingsres. en waterschapsbel.)		284,6	283,6	49,9	51,2
Dotaties en onttrekkingen aan bestemmingsreserves		-36,4	-36,4		
Waterschapsbelastingen		-248,1	-248,2		
Afronding		-0,1	-0,1		
Verwacht exploitatiesaldo (-/- is overschot, + is tekort)		-	-1,1		

2. Treasury

Hieronder het verloop van het saldo op de rekeningcourant.

We hebben in 2021 tegen 0% een lening van € 651 miljoen aangetrokken met een looptijd van vijftien jaar om de financieringsbehoefte tijdens de looptijd van het MJP 2022-2025 af te dekken. Bij een positief rekening-courantsaldo zijn we verplicht om dit saldo te stallen in de 'schatkist' van het Rijk, het zogenaamde schatkistbankieren. De stand per 1 oktober bedraagt € 385 miljoen.

De ontvangsten en uitgaven van de hoogwaterbeschermingsprogramma's hebben een onvoorspelbaar karakter, wat leidt tot fluctuaties in de realisatie van kasstromen gedurende het jaar. De prognose van de ontvangsten is in lijn gebracht met de vigerende beschikking en de planning van de werkzaamheden. Voor Uitdam en Kinselmeer van het project Markermeerdijken is een langere benodigde consolidatietijd nodig waardoor het langer duurt om de benodigde sterkte van de dijk te bereiken. Verder schuift door het meekoppelen van de dijkversterking van Katwoude bij de bestaande modules de start circa negen maanden op. Kosten verschuiven daardoor naar achteren in de tijd.

De implementatie van de LV WOZ is in 2022 moeizaam verlopen. Vanwege het later opleggen is € 38 miljoen van de ontvangsten verschoven naar dit jaar. Hier is in de treasury-begroting rekening mee gehouden. Vanwege later opleggen combinota (van april naar mei t/m juli) verschuift een ontvangst van circa € 12 miljoen belastinginkomsten van 2023 naar 2024.

Prognose rentekosten en -baten 2023

Omschrijving (bedragen x € 1 miljoen)	Originele begroting 2023	Prognose 2023	Verschil B-P
Externe rente langlopende geldleningen	5,8	5,8	-
Rentebaten schatkistbankieren	-	-12,6	12,6

Vanwege de lening van € 651 miljoen in 2021 hoeven we de komende jaren geen geld aan te trekken. Sinds medio september 2022 ontvangen we rente voor het schatkistbankieren. Dit laatste verklaart de rentebaten.

3. Personeel

Bezetting vast personeel in fte	Bezetting begroting 2023 (verwacht aantal)	Huidige bezetting (1 oktober 2023)	Vershil
Regulier aantal incl. bestuur	879	846,80	32,20
Participatiebanen, loopbaan, traineepool en verjonging	35,16	22,00	13,16
Totaal	914,16	868,80	45,36

Het verschil tussen de huidige en de begrote bezetting van 45,36 fulltime equivalent (fte) bedraagt 5% en bestaat uit vacatures en (nog) niet ingevulde ruimte in participatiebanen, loopbaan en verjonging. Voor het verschil van 45,36 fte staat op dit moment 24 vacatureprocedures open. Deze worden gedurende het gehele jaar opengesteld en vervuld. Vacatures staan langer uit door een krappe arbeidsmarkt en beperkt aanbod, waardoor we meer inspanning moeten verrichten om een vacature in te vullen. Lukt het niet om een vacature in te vullen, dan wordt ingehuurd.

De norm voor participatiebanen is 33 banen, dit is omgerekend 23,4 fte. Op dit moment zijn er, rekening houdend met komende al vastgelegde indiensttredingen 19,1 fte participatiemedewerkers met een arbeidsovereenkomst. Ondanks dat we extra inspanning verrichten voor het invullen van de participatiebanen, verwachten we de norm niet te halen. De komende maanden willen wij het draagvlak voor participatie binnen de organisatie gaan verbreden, meer de focus leggen op job carving (het opsplitsen van bestaande functies om banen te creëren voor mensen met een beperking) en het bieden van betere ondersteuning.

Ziekteverzuim

Soort verzuim %	Tweede concernrapportage 2023 (t/m september)	Eerste concernrapportage 2023 (t/m maart)
Kort: 1-8 dagen	0,73	0,84
Midden: 8-42 dagen	0,65	0,72
Lang: 42 dagen tot 1 jaar	2,75	2,88
> 1 jaar	0,46	0,56
Totaal	4,59	4,99

Zowel landelijk als bij HHNK daalt het verzuimpercentage enigszins. Het ziekteverzuim daalt ten opzichte van de eerste concernrapportage met 0,4%. De laatste beschikbare cijfers vanuit het CBS over het eerste kwartaal 2023 geven voor de overheid een verzuimpercentage van 6,6% aan.

Stages

Directie	Aantal gestarte stageplaatsen 2023 (t/m begin okt)	Aantal gestarte stageplaatsen 2022 (t/m begin okt)
Water	23	19
Bedrijfsvoering	20	12
Staf	2	3
Totaal	45	34

In totaal zijn tot en met begin oktober 45 stages gestart. We hebben het waterschap als stagebedrijf actief gepromoot bij opleidingen en dit heeft ertoe geleid dat vanaf 2022 een stijging van het aantal stagiairs zichtbaar is.

Arbeidsomstandigheden (ARBO)

Het aantal gemelde onveilige situaties ligt nagenoeg gelijk aan rapportages van vorig jaar.

	Tweede concern- rapportage 2023 (aantal)	Verzuim in dagen	Eerste concern- rapportage 2023 (aantal)
Ongevallen	9	Geen	6
Onveilige situaties	59	-	26
Agressie en geweld	2	-	2

Van een ongeval is sprake wanneer er schade of letsel is aan mens of materiaal. De negen ongevallen betreffen:

- Eén ongevalsmelding betrof een milieumelding en is dus geen veiligheidsmelding. Actief Slibreactor is overstroomd waardoor slib in het oppervlaktewater is gestroomd.
- Ongeval met mobiele kraan. Onderzoek loopt nog → geen letsel;
- Stoelpoten breken af in kantine waardoor medewerker achterover viel → geen letsel;
- Trekker 's nachts met voorwielen in sloot gerold door defecte handrem;
- Uitglijden medewerker tijdens extern bedrijfsbezoek door gladheid;
- Hoofd gestoten aan ijzeren balk op kantoor HHW;
- Trekkerruit kapot. De persoon die de machine aan zou koppelen kreeg door het kapotte ruit glassplinters over zich heen. Het aantal wonden was minimaal, door correct te handelen → letsel hoofdwond;
- Onwelwording tijdens externe individuele training door bepaalde oefeningen → geen letsel;
- Vallende houten plank in telefooncel tegen hoofd van medewerker.

Er zijn opvallend veel meldingen van een onveilige situatie gekomen van de gebiedsbeheerders. Dit ging doorgaans over werken met blauwalg en fysieke belasting zoals kroos verwijderen. Dit zijn echter geen onveilige situaties en heeft gepaste aandacht gehad van de teamleiders.

Voor wat betreft de meldingen van agressie en geweld ging het om een verbale bedreiging en een bedreiging via de mail.

4. Kredietoverschrijdingen en exploitatie

4.1 Kredietoverschrijdingen

De verwachte overschrijding ten opzichte van de begroting van het netto investeringsvolume van € 1,3 miljoen, zoals toegelicht in paragraaf 1.5, past binnen de door het algemeen bestuur toegekende investeringskredieten.

4.2 Exploitatie naar kosten- en opbrengstensoorten

Zie voor een uitgebreidere verklaring paragraaf 1.5 en de toelichting bij de maatschappelijke effecten.

Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	Begroting	Prognose	Vershil B-P	Toelichting
Kostensoorten				
Rente en afschrijvingen	47,3	38,8	8,5	Lagere kosten vanwege: Verschuiven wegenoverdracht van 2023 naar 2024 € 6,1 miljoen (zie ook bijdragen van derden); in exploitatie nemen IBP in 2022 € 1,6 miljoen en € 0,6 miljoen vanwege doorschuiven oplevering zonnepanelen van 2022 naar 2023.
Personeelslasten	91,0	93,9	-2,9	€ 2,5 miljoen hogere kosten vanwege cao, € 1,1 hogere inhuur door overbrengen IBP van investering naar exploitatie en € 0,7 miljoen lagere participatiekosten en loopbaancentrum. Zie ook de hogere personeelsbaten.
Goederen en diensten van derden	151,2	167,4	-16,2	De kosten zijn 16,2 miljoen hoger. Dit bestaat met name uit: Energie € 5,9 miljoen (Schoon water, Voldoende water en Bestuur en organisatie), hogere inflatie voor VBK € 2,4 miljoen, onderhoud wegen € 2,4 miljoen, in exploitatie nemen IBP € 1,7 miljoen, uitgesteld onderhoud € 1,3 miljoen, € 1,3 miljoen voor de behandeling van grensoverschrijdend afvalwater, calamiteiten, marktomstandigheden en onverwachte kosten rwzi's € 1,2 miljoen.
Bijdragen aan derden	22,2	19,6	2,7	Voor € 1,6 miljoen lagere kosten Landbouwportaal en 0,4 miljoen lagere bijdrage grondwater.
Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien	13,4	12,0	1,3	Lagere toevoeging baggervoorziening € 0,3 miljoen, inzet onvoorzien € 1 miljoen bij inflatie en calamiteiten.
Afronding	0,1	-	0,1	
Totaal kostensoorten	325,2	331,7	-6,5	
Opbrengstensoorten				
Financiële baten	-4,1	-17,3	13,3	Rentebaten € 12,6 miljoen en hoger dividend NWB € 0,7 miljoen
Personeelsbaten	-0,5	-1,3	0,8	Vergoeding ziektegeden en uitleen van personeel
Goederen en diensten aan derden	-15,1	-10,1	-5,0	Lagere opbrengsten energie € 6,9 miljoen vanwege lagere teruglevering en lagere tarieven. Hogere opbrengsten uit grondverkoop en afkoop van erfpacht van € 0,5 miljoen. Verkoop Zand tegen Zee € 0,3 miljoen.
Bijdragen van derden	-15,1	-17,4	2,3	Hogere bijdrage € 7,8 miljoen vanwege de Schadeloosstelling door het Rijk voor het openbreken van het gascontract met energieleverancier SEFE. Lagere bijdrage gemeenten van € 6,1 miljoen vanwege verschuiven wegenoverdracht naar 2024 (zie ook rente en afschrijvingen).
Waterschapsbelastingen	-248,1	-248,2	0,1	

Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	Begroting	Prognose	Vershil B-P	Toelichting
Interne verrekeningen	-0,2	-0,2	0,1	
<i>Afronding</i>	0,1	-0,1	-	
Totaal opbrengstesoorten	-283,0	-294,6	11,6	
Toevoegingen reserves	-	2,2	-2,2	Voor € 0,2 miljoen toevoeging budget ruimtelijke adaptatie aan reserve budgetoverheveling en voor € 2,0 miljoen Landbouwportaal.
Onttrekking reserves	-42,2	-40,4	-1,7	Onttrekking aan reserve budgetoverheveling (€ 0,3 miljoen) vanwege aankoop grond en aan de reserve nazorgfase HWBP voor de monitoring- en nazorgprojecten (€ 0,3 miljoen). Daartegenover is de vrijval reserve Amsterdam Noord (€ 2,4 miljoen) verschoven naar 2024 vanwege later overdragen van de wegen.
<i>Afronding</i>	-	-	-0,1	
Verwacht positief exploitatieresultaat	-	-1,1	1,1	

Opbouw reserve budgetoverheveling

Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	Effect	Besluit bij jaarstukken 2022	Onttrekking 2023	Toevoeging 2023	Eindstand 2023	Toelichting
Grondverkoop Starmeer	Waterveiligheid	0,3	-0,3	-	-	De overdracht van de grond heeft plaatsgevonden.
Ruimtelijke adaptatie	Voldoende Water	0,5	-	0,2	0,7	De afwijking wordt veroorzaakt door het doorschuiven van het budget voor de subsidie Klimaat Actief Noorderkwartier naar 2026.
Landbouwportaal	Voldoende Water	-		2,0	2,0	Toevoeging van € 0,7 miljoen aanvullend budget ten laste van de bestemmingsreserve watersysteemheffing in overeenstemming met voorstel verlenging Landbouwportaal (23.0390132). En een verschuiving van € 1,3 miljoen van 2023 naar 2024.
Totaal		0,8	-0,3	2,2	2,7	

Verschuiving van 2023 naar andere jaren wordt niet in de begrotingswijziging meegenomen maar voor resultaatbepaling jaarrekening verwerkt.

5. Toelichting maatschappelijke effecten

De beleidsmatige voortgang op de doelen in de prestaties en mijlpalen wordt in dit hoofdstuk aangegeven met een smiley. Daarnaast worden de risico's per effect vermeld aan de hand van een risicoscore 9 en/of maximaal financieel gevolg groter dan € 1,0 miljoen. De risico's worden vergeleken met het laatst vastgestelde planning en control product. Onderstaande tabel geeft de definitie weer van de gebruikte smileys en risicoscore.

Definitie Smileys	
	Beleid: de uitvoering van dit beleid loopt gelijk aan de planning van de mijlpaal 2023
	Beleid: de uitvoering van dit beleid loopt deels achter op planning van de mijlpaal 2023, maar kan binnen het jaar worden opgelost.
	Beleid: de uitvoering van dit beleid loopt niet gelijk met de planning van de mijlpaal 2023 en kan niet binnen het jaar worden opgelost.

Risicoscore		Kans van optreden		
		Incidenteel	Middelgroot	Groot
Gevolgen van optreden	Beperkt	1	2	3
	Middelgroot	2	4	6
	Omvangrijk	3	6	9

Deze rapportage is een uitzonderingenrapportage. We kijken naar afwijkingen ten opzichte van de begroting en de eerste concernrapportage. Dit betekent dat blauwe, rode en naar groen gewijzigde smileys worden toegelicht. Verder worden substantiële afwijkingen in exploitatie en investeringen toegelicht. We hebben per prestatie ook een smiley toegekend. Zo is in de jaarstukken 2023 een betere vergelijking te maken met de tussentijdse stand van zaken gedurende 2023. De mijlpalen hebben betrekking op dit jaar en de prestaties reiken verder in de toekomst. Hierdoor is het mogelijk dat een prestatie een groene smiley heeft terwijl een of meerdere mijlpalen een blauwe of rode smiley hebben.

2^e concernrapportage

Prestaties

Mijlpalen

5.1 Waterveiligheid

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P001 In 2027 zijn de primaire waterkeringen op orde die op het landelijke HWBP-2-programma staan. 😊					
		0,2	0,2	Uitgaven 103,8 Inkomsten -103,6 Afronding -0,1 Netto -0,1	69,4 -69,4 - -
Projecten in voorbereiding: 1. Markermeerdijk Durgerdam 😊	Investeringen: Door een langere consolidatieperiode bij enkele modules van het project verschuift een deel van de uitgaven en daarmee ook de inkomsten naar latere jaren. Het (n)HWBP-project Katwoude is gestart en houdt aansluiting bij de realisatie van het HWBP2-project Markermeerdijken. Hierdoor verschuiven de uitgaven en ontvangsten naar latere jaren.				
Projecten in uitvoering: 2. Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam 😊					
P002 In 2050 zijn de primaire waterkeringen op orde gebracht die op het landelijke HWBP-programma staan. In 2024 is de versterkingsopgave gebaseerd op de nieuwe normen helder. 😊					
		11,4	11,6	Uitgaven 19,7 Inkomsten -17,8 Afronding - Netto 1,9	10,0 -8,7 - 1,3
Projecten in verkenningsfase: 1. Monnickendam Zeedijk 😊 2. Schellingwoude 😊 3. Monnickendam stedelijk (deels) 😊	Exploitatie: Door de uitloop bij de projecten Monnickendam Zeedijk en Den Oever-Den Helder, stijgen de kosten boven de subsidiebeschikkingen uit. Voor uren is geen dekking beschikbaar vanuit de HWBP-reserve, deze is alleen bedoeld voor dekking van kapitaallasten.				
Projecten in de planuitwerkingsfase: 4. Den Oever-Den Helder 😊 5. Gouwzee Katwoude 😊					
Projecten in realisatiefase: 6. Gouwzee Katwoude 😊	4 en Investerings: Het project Den Oever-Den Helder heeft verdere vertraging opgelopen. Dit komt door ontwikkelingen op het gebied van de grondwaterstanden in de dijk en een bredere en diepere stroomgeul. Hierdoor schuiven de investeringsuitgaven door.				
Koppelstukken (uitvoering binnen HWBP-2): 7. Markermeerdijken Durgerdam 😊					

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Toelichting	Exploitatie		Investerings	
			Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P003 In 2023 heeft het programma VBK-2 de opdracht 160 km afgekeurde regionale keringen weer aan de norm te laten voldoen. In 2030 voldoen alle genormeerde keringen aan de norm (1.067 km), inclusief kunstwerken en Niet Waterkerende Objecten.	😊		9,4	11,8	-	-
1. We verbeteren circa veertien kilometer aan regionale keringen, zodat ze aan de norm voldoen.	😞	1: Verschillende werkzaamheden in het project Starnmeer, zoals het plaatsen van damwanden en het aanbrengen van grond, voeren we gelijktijdig uit. Als alle werkzaamheden zijn afgerond en de dijk aan de norm voldoet, wordt een kilometer verbeterde kering formeel opgeleverd door de aannemer. Het aantal verbeterde kilometers dat wordt opgeleverd is bijgesteld naar acht. De start van de uitvoering van projecten Wilmkebreek en Westerlanderdijk is vertraagd door omgevingsaspecten zoals aanvullende eisen van de Gemeente Amsterdam. Dit heeft geen nadelig effect op het meerjarig programmadoel. In 2024 en 2025 wordt een inhaalslag gemaakt. <i>Exploitatie:</i> Door inflatie zijn de planvormings- en bouwkosten aanzienlijk toegenomen. Met name de kosten voor project Starnmeer vallen daardoor hoger uit. De prognose is met € 2,4 miljoen bijgesteld naar € 11,8 miljoen.				
P004 In 2023 hebben we al onze keringtrajecten beoordeeld conform de afgesproken beoordelingsmethodiek.	😊		3,1	3,3	-	-
1. We stellen een plan van aanpak op voor de tweede beoordelingsronde (LBO-2).	😊					
2. We treffen de voorbereidende werkzaamheden voor de beoordeling van normtraject 13-7 (LBO-2) (Enkhuizen – Hoorn).	😊					
3. We treffen de voorbereidende werkzaamheden voor de beoordeling van normtraject 13-8 (LBO-2) (Hoorn – Edam)	😊					
4. We treffen de voorbereidende werkzaamheden voor de beoordeling van normtraject 13-9 (LBO-2) (Edam -Amsterdam)	😊					
5. We voorzien alle grondlichamen van een definitief toetsingsoordeel.	😊					

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Toelichting	Exploitatie		Investerings	
			Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
6. We komen tot een definitief toetsingsoordeel voor alle kunstwerken.	😊					
7. We voorzien alle niet waterkerende objecten (NWO's) van een definitief toetsingsoordeel	😊					
P005 In 2023 zijn wij een professioneel beheerder die in control is over zijn prestaties en daartoe constant aantoonbare afwegingen maakt tussen risico's, prestaties en kosten.	😞		19,3	20,1	0,2	-
1. We maken elk jaar de Waterveiligheidsrapportage.	😊	<i>Prestatie:</i> We beheren onze keringen risicogestuurd, waarbij het budget leidend is. Als professioneel beheerder geven wij een goede invulling aan de zorgplicht. We zijn gestart met een inhaalslag van uitgesteld onderhoud. 4: Het rapport 'Kadebreuk en compartimentering regionale keringen' is opgeleverd. De aanbevelingen blijken van invloed te zijn op de hele organisatie waardoor deze dit jaar niet volledig uitgevoerd worden. <i>Exploitatie:</i> De overschrijding van € 0,8 miljoen wordt veroorzaakt door hogere kosten voor de bijdrage muskusratten en de Unie van Waterschappen van € 0,3 miljoen, uitvoeren van uitgesteld onderhoud voor € 1,3 miljoen, hogere opbrengsten door grondverkoop en afkoop erfpacht € 0,5 miljoen en € 0,2 miljoen lagere kosten door minder inzet van personeel. <i>Investerings:</i> In het vooronderzoek naar vooroever primaire kering 't Horntje is de signaleringswaarde bepaald en is gebleken dat 't Horntje hieraan voldoet. Het project is gereed gemeld. Voor de monitoring zwakke schakels zijn we in gesprek met Rijkswaterstaat om te bepalen welke taken zij van ons overnemen.				
2. Op basis van de bevindingen uit het onderzoeksrapport 'Waterveiligheid anno 2030', maken we een selectie van kansrijke nieuwe technologieën om continu inzicht op keringen te krijgen.	😊					
3. We bevorderen biodiversiteit op onze keringen door bloemrijk inzaaien en biodivers beheer en onderhoud.	😊					
4. We prioriteren de aanbevelingen uit het rapport 'kadebreuk en compartimentering regionale keringen' en voeren deze uit.	😞					
P056 We geven nadere invulling aan het waterveiligheidsbelang en dragen dit zodanig uit dat in 2023 minimaal een kwart van de andere maatschappelijke partijen zich hiervoor medeverantwoordelijk voelt.	😊		1,8	1,8	-	-
1. Voor alle compartimenteringskeringen en achterliggende gebieden stellen we een handelingsperspectief op vanuit de principes van meerlaagsveiligheid.	😊					

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
2. We werken de advieslijn 'waterveiligheid en ruimtelijke ontwikkelingen' uit voor de verschillende typen gebieden in ons beheergebied. 😊					
P073 In de periode tot en met 2023 participeren we in drie gebiedsprocessen waarin lange termijn perspectieven voor waterveiligheid worden ontwikkeld. 😊		0,5	0,5	-	-
1. We participeren in een gebiedsproces waarbij we expliciet aandacht hebben voor de multifunctionaliteit van de waterkering. 😊					
2. We passen onze Kijk op de veerkrachtige kust toe op twee gebieden. 😊					
P008 Onvoorzien Waterveiligheid		0,2	-	-	-
Afronding		-	-	-0,1	-
Totaal		45,9	49,3	2,2	1,3

Risico's Waterveiligheid

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	Er breekt een kering door.	3	€ 10.000.000	- Continue toetsing/beoordeling van de primaire en secundaire keringen, onder toezicht van en met verantwoording aan ILT en provincie. - HWBP programma (primaire keringen) - VBK programma (regionaal) - Risico gestuurd beheer en onderhoud - CBO organisatie - Reguliere voor- en najaarsinspectie - De aanbevelingen uit het rapport 'kadebreuk en compartimentering regionale keringen' implementeren - Onderzoek doen naar de mogelijke gevolgen van optrekkende bevers in Nederland

5.2 Voldoende water

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Toelichting	Exploitatie		Investerings	
			Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P009 In de periode tot en met 2026 werken we voor Ruimtelijke Adaptatie en conform Omgevingswet met onze partners aan het behouden en versterken van een klimaatbestendige leefomgeving.	😊		4,4	4,5	-	-
1. We nemen van de laatste vijf gemeenten het onderhoud van het stedelijk water over.	😞	1: Het onderhoud van stedelijk water is overgenomen van de gemeenten Schagen en Dijk en Waard. We zijn gereed om ook het stedelijk water in Texel, Koggenland, Alkmaar en Medemblik dit jaar over te nemen. Dit stond aanvankelijk gepland voor 2022. Door een vertraging die eerder is ontstaan, worden de laatste gemeenten in 2024 overgenomen.				
2. We dragen met de Subsidieverordening Klimaat Actief Noorderkwartier bij aan de realisatie van klimaatbestendige projecten door derden.	😊					
3. We stellen een ambitie en strategie vast in de aanpak van onze vitale en kwetsbare objecten in het kader van het programma Ruimtelijke adaptatie.	😊					
P068 In 2023 hebben we een programma Wateropgave 2.0 waarmee we met onze partners een antwoord hebben op de toenemende risico's op wateroverlast.	😊		1,3	1,4	1,4	1,6
1. We voeren de laatste projecten van het programma Wateropgave 1.5 uit.	😞	1: De laatste twee projecten van Wateropgave 1.5 worden dit jaar niet volledig afgerond. Het nieuwe gemaal in de polder Heerhugowaard is eind dit jaar operationeel. Na afwikkeling van de restpunten en de overige maatregelen in het watersysteem, kan een acceptatietest worden uitgevoerd. Project Eierland start in oktober. Door de aanwezigheid van de Noordse woelmuis zijn we aan strikte uitvoeringsperiodes gebonden. De plaatsing van de grote stuwen ronden we begin 2024 af.				
2. We nemen een besluit over de eerste uitvoeringstermijn van het programma Wateropgave 2.0.	😊					
P012 In 2023 zijn 120 polders op orde gebracht.	😊		2,2	2,1	0,5	0,6
1. We brengen de laatste polder uit het programma Wateropgave 1.0 op orde.	😊					
2. We evalueren het programma Wateropgave 1.0.	😊					
P013 In 2023 zijn al onze data en analyses informatie geworden voor onszelf, onze partners en onze omgeving op een hoog kwaliteitsniveau.	😊		1,9	1,9	-	-

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Toelichting	Exploitatie		Investerings	
			Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
We zetten de ontwikkeling van de grondwater-, wateroverlast- en overstromingsmodellen door voor een betere impactverwachting.	😊					
We brengen de (hydrologische) informatiebehoefte in beeld voor een 24/7 waterbeeld.	😊					
P014 In 2023 beheren we de profielen van onze waterlopen zodanig dat ze voldoen aan de in het gebied afgesproken aan- en afvoernormen.	😊		20,4	19,1	-	-
1. We stellen tien gebiedsbeheerplannen op waarin de uitgangspunten van de Kadernota Maaien zijn verwerkt.	😞	1: Door voortschrijdend inzicht maken we slechts één generiek wegingskader dat we op ieder gebied toepassen. Hiermee voorkomen we willekeur in de gebieden. Het generieke kader is ontwikkeld en opgesteld. <i>Exploitatie:</i> De onderschrijding van € 1,3 miljoen komt door het doorschuiven van onderhoudswerkzaamheden naar 2024 en door de lagere toevoeging aan de baggervoorziening. Verder wordt dit jaar geen gebruik gemaakt van de satellietstouw en ontvangen we hogere opbrengsten uit grondverkoop.				
2. We zorgen voor alternatieve circulaire afzetmogelijkheden van de herbruikbare gerijpte bagger binnen ons beheergebied.	😊					
3. We voeren een pilot uit waarbij één terrein behorende organisatie een baggerplan opstelt en wij toezien op de naleving daarvan.	😊					
P015 In 2023 regelen we de waterpeilen in de waterlopen zodanig dat ze voldoen aan de afspraken met het gebied (gebiedsnorm).	😊		42,9	43,1	11,6	13,5
1. We actualiseren het peilbesluit Callantsoog.	😞	1: Door niet ingevulde vacatures verschuift de actualisatie van peilbesluit Callantsoog naar volgend jaar. 2: De definitieve vaststelling van het peilbesluit vindt plaats in het laatste kwartaal. Hierna starten we met de uitvoering van de maatregelen. 3: Door niet ingevulde vacatures stellen we in 2024 het handelingskader integrale peilbesluiten vast. <i>Exploitatie:</i> Door werkdruk is vertraging ontstaan in de voorbereiding voor de gemalen De Hoelm, Oosterpolder, Hippolytushoef en P. van de Sterr. Hierdoor ontstaat een onderschrijding van € 0,8 miljoen. Er is een overschrijding op de energiekosten van € 1,0 miljoen door hogere energieprijzen. <i>Investerings:</i> De werkzaamheden aan gemaal Monnickendam hebben in 2022 vertraging opgelopen door archeologische vondsten. Hierdoor is € 0,6 miljoen aan kosten doorgeschoven naar 2023. Het project blijft binnen het toegekende krediet. Daarnaast zijn de uitgaven voor de aanschaf van twee windturbines € 1,2 miljoen hoger dan				
2. We starten met de uitvoering van maatregelen vanuit de peilbesluiten Texel.	😞					
3. We stellen het Handelingskader integrale peilbesluiten vast.	😞					
4. We leveren gemaal Monnickendam op.	😊					
5. We vervangen 200 onderstations als onderdeel van de modernisering van de procesautomatisering.	😊					

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
	begroot.				
P067 In 2024 hebben wij de veerkracht in het systeem vergroot door optimale verdeling en zoetwatervoorraadvorming.	😊	1,7	1,3	0,1	0,2
1. We stellen een startnotitie Waterbeschikbaarheid op.	😊	1: Het programmaplan Zoetwaterbeschikbaarheid bevat alle onderdelen uit de beoogde startnotitie Waterbeschikbaarheid. Het opstellen van de startnotitie komt hiermee te vervallen. <i>Exploitatie:</i> de onderschrijding zit op grondwater en komt omdat het Interbestuurlijk programma Vitaal Platteland Amsterdam niet doorgaat met een lagere bijdrage tot gevolg.			
2. We maken een keuze over het meten van het Elektrisch Geleidend Vermogen van water voor inzicht in de verziltingsproblematiek.	😊				
3. We maken een waterhuishoudkundige blik op grondwater.	😊				
P016 Onvoorzien Voldoende water		0,3	-	-	-
Afronding		-0,1	-	-	0,1
Totaal		75,0	73,4	13,6	15,9

Risico's Voldoende water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Door langdurige droogte treedt zoutschade op aan gewassen en onherstelbare schade aan natuurgebieden. Agrariërs en natuurbeheerders claimen schadevergoeding bij HHNK.	2	€ 1.500.000	- Opstellen van kaders en in beeld brengen van handelingsperspectief. - Het algemeen bestuur heeft de 'Strategie waterverdeling' en 'Waterbesparing en onttrekkingsverboden bij droogte en watertekort' vastgesteld voor de uitvoering van de landelijke verdringingsreeks. De Unie van Waterschappen heeft de aansprakelijkheid bij droogte beschreven. Met het vastleggen van de 'Strategie waterverdeling' is onze aansprakelijkheid gering.

5.3 Gezond water

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P074 In de periode 2022-2027 wordt het KRW-maatregelenpakket voor de derde planperiode met onze gebiedspartners uitgevoerd.	😊	5,2	5,5	1,2	0,8
1. We lossen vijf vismigratieknelpunten op en melden die voor de KRW gereed bij het Rijk.	😞	1: We onderzoeken op circa twintig locaties oplossingen voor vismigratieknelpunten en verwachten dit jaar drie locaties gereed te melden. Over de programmaperiode halen we ruim het doelbereik. In de uitvoering zijn we afhankelijk van samenwerking met derden en schuift de oplevering soms over de jaargrens. 3: We verkennen de mogelijkheden en kansen voor de doorontwikkeling van het Landbouwportaal (LBP) 2.0. Kansen en actiepunten uit het evaluatierapport Samenwerken aan bodem en water werken we uit. Het verkenningproces is afhankelijk van externe financieringsbronnen en verloopt minder snel dan verwacht. De doorontwikkeling naar een vernieuwd LBP per januari 2024 is hierdoor niet haalbaar. Het bestuur heeft besloten de huidige transitieperiode te verlengen naar eind 2024. Het verlengen van de huidige programmaperiode biedt ruimte om de Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) beleidsontwikkelingen voor te bereiden en eventueel als thema in te passen in het Landbouwportaal 2.0. <i>Exploitatie:</i> Het verschil wordt met name verklaard vanuit het Landbouwportaal door een overschrijding van € 0,4 miljoen. Deze wordt veroorzaakt door € 1,6 miljoen lagere kosten en een voorgenomen overheveling van € 2 miljoen naar de reserve budgetoverheveling. De overschrijding wordt meegenomen in de begrotingswijziging waarbij sprake is van € 0,3 miljoen vrijval en € 0,7 miljoen aanvullend budget ten laste van de bestemmingsreserve watersysteembeheer. Dit is in overeenstemming met voorstel verlenging Landbouwportaal (23.0390132).			
2. We stellen het exotenbeleid vast.	😊				
3. We ronden de verkenning af van de doorontwikkeling van het Landbouwportaal met nieuwe thema's, maatregelen en financiering vanaf 2024.	😞				
4. We maken voor het project Verbetering natte infrastructuur Noordkop een voorkeursalternatief voor het Oostoevergemaal.	😊				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P021 In 2023 is de monitoring van de waterkwaliteit efficiënter en werken we met de meest actuele technieken voor de rapportages aan het Rijk en aan de EU, en zijn onze data en analyses informatie geworden voor onszelf, onze partners en onze omgeving op een hoog kwaliteitsniveau.	😊	4,6	4,6	-	-
1. We hebben een update beschikbaar voor het KRW-monitoringsprogramma 2022-2027 voor chemische stoffen en biologie. Deze is verwerkt in de monitoringsopgave van 2022 en verder.	😊				
2. We stellen een plan van aanpak op voor Monitoring Nader Onderzoek.	😊				
3. We starten met Monitoring Duinwateren en leveren eind 2023 meetresultaten (macrofyten) op van circa 120 duinwateren.	😊				
Afronding		-0,1	-0,1	-	-
Totaal		9,7	10,0	1,2	0,8

Risico's Gezond water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.	4	€ 8.500.000	- Onze calamiteitenorganisatie is actief. - In 2019 is, conform het draaiboek Hoogwater, een concept draaiboek opgesteld voor calamiteiten waarbij potentieel (veel) vervuild water of andere stoffen worden geloosd op ons watersysteem, inclusief een overzicht van risicovolle bedrijven.

5.4 Schoon water

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P069 We behalen de vastgestelde doelen voor 2025 voor de doelmatigheid in de Waterketen.	😊	1,3	1,3	-	-
1. Met de partners wordt een besluit voorgelegd aan het algemeen bestuur over de toekomstige waterketen Zaanstreek-Waterland.	😊				
2. We geven invulling aan het nog op te stellen beleidskader indirecte lozingen.	😊				
3. We werken de innovatieve ketenaanpak bedrijfsafvalwater uit.	😊				
P072 In 2023 zijn we in staat om via beleid, procesregie en methodiek-ontwikkeling adequaat in te spelen op vragen uit de omgeving.	😞	0,7	0,7	-	-
1. 9 van de 15 basiszuiveringsbeelden (BZB) zijn gereed.	😞	Prestatie en 1: Door werkdruk kunnen we de BZB's niet binnen het afgesproken tijdpad afronden. Parallel aan het maken van de BZB's, wordt gewerkt aan een digitaal portaal voor het gebruiksvriendelijk ontsluiten van de informatie.			
2. We voeren voor minimaal twee zuiveringen de omgevingsscan microverontreinigingen uit.	😊				
P070 In 2025 wordt het schone water klimaat- en energieneutraal geproduceerd.	😊	1,9	1,9	-	-
1. We vervangen de groen gasinstallatie op de rwzi Beverwijk.	😞	1: De gunning van een groen gasinstallatie op de rwzi Beverwijk is later dan gepland afgerond omdat er geen inschrijvingen waren op de aanbesteding. De groen gasinstallatie wordt eind 2025 opgeleverd.			
2. We vertalen de vastgestelde ambitie om de uitstoot van methaan en lachgas te minimaliseren naar een eerste set maatregelen.	😊				
3. We nemen een principebesluit over de bestemming van de SDI en het SDI-terrein (mijlpaal 2022).	😊				
P071 In 2025 werken we aan het verwaarden van water, energie en grondstoffen volgens een meerjarige routekaart.	😊	1,1	1,1	-	-
1. Met onze partners nemen we een gezamenlijk besluit over de volgende stap in het superkritisch vergassen van rioolwaterslib.	😊				
P061 In 2025 is het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen risicogestuurd.	😐	27,7	28,4	16,5	19,7

1. De renovatie van de rwzi Beemster wordt opgeleverd.
2. De vervanging van de procesautomatisering van alle zuiveringen is afgerond.

Prestatie: We hebben een dashboard ingericht om te kunnen sturen op een optimum tussen prestaties, risico's en budget. Hiermee wordt een risicogestuurde onderhoudsstrategie ontwikkeld. De personele capaciteit die nodig is om nieuwe medewerkers op niveau te krijgen en om als team door te ontwikkelen, is nog niet toereikend.

Exploitatie: De overschrijding wordt veroorzaakt door € 0,5 miljoen onvoorziene kosten voor mechanisch en civiel onderhoud. Het restant van € 0,2 miljoen komt omdat het project vervangen van 2G-modems door 4G-modems sneller verloopt dan verwacht.

Investerings:

Hogere uitgaven vanwege:

- Het programma renovaties rwzi 's loopt goed (- € 2,7 miljoen)
- Vorig jaar liep het project Sattline vertraging op door planning van de leverancier (-1,3 miljoen).
- De bouwwerkzaamheden voor de vernieuwing van RWZI Oosthuizen verlopen voorspoedig (-1,3 miljoen).
- 0,2 miljoen voor aankoop grond RWZI Wervershoof (-0,2 miljoen)

Lagere uitgaven /hogere inkomsten

- De nieuwbouw rwzi Wieringen is later gestart (0,6 miljoen).
- De aanpak van de microverontreinigingen is vertraagd doordat de omgevingsscan RWZI Wervershoof en Eversteekoo later is opgeleverd (€ 0,7 miljoen).
- Niet begrote subsidie-ontvangsten voor de Proefzuivering Ge(O)zond Water (€ 0,3 miljoen).

P062 Dagelijks sturen we op de minimalisatie van onze emissies naar de omgeving op basis van vastgestelde ambities en wettelijke eisen. In 2023 doen we dit voor het gehele gebied op uniforme wijze.

70,9

75,4

12,1

10,8

1. Door aangescherpte sturing op het proces, wordt het percentage afgefakkelde biogas in 2023 verminderd met 2,5% ten opzichte van 2022.
2. In 2023 zijn 40% van de IBA's vervangen door verbeterde septic tanks.

Prestatie: De stabiliteit van de bedrijfsvoering is toegenomen. Het behoud van de minimale personele bezetting op de zuiveringen en de centrale bedrijfsvoeringkamer (CBK) staan onder druk, waardoor het op dit moment een te kwetsbaar proces is. De relatief nieuwe collega's werken aan verdere ontwikkeling van het kennisniveau. Nieuwe uitdagingen of ambities zijn daardoor nog lastig te realiseren.

1: Door een aantal onvoorziene omstandigheden in de bedrijfsvoering hebben wij meer moeten affakkelen dan voorzien waardoor de doelstelling, -2,5% in 2023, niet meer haalbaar is. Een verzuurde gisting heeft voor onvolwaardig gas gezorgd. Dit was niet bruikbaar en is afgefakkeld.

Als gevolg van technische problemen in de slibverwerking, is slib tijdelijk op andere locaties verwerkt. Het gasverbruik aldaar was niet afgestemd op de extra productie die hierdoor ontstond.

2: Bij de start van het project is bij het opzetten van de project- en uitvoeringsorganisatie vertraging opgetreden. We verwachten dat eind van dit jaar minstens 25% van de IBA's zijn vervangen. Volgend jaar lopen we de achterstand in waardoor we het einddoel in 2026 alsnog halen.

Exploitatie: De overschrijding op energiekosten van € 3,5 miljoen is door meerdere onverwachte factoren te verklaren. De kosten van elektriciteit en gas zijn met € 4,4 miljoen euro gestegen en de opbrengsten zijn gedaald met € 6,9 miljoen.

- Voor elektriciteit zijn de btw en energiebelasting verhoogd. Ook de kosten voor het netbeheer zijn fors gestegen. De opbrengsten van elektriciteit zijn gedaald doordat we minder terugleveren tegen lagere, marktconforme teruglevertarieven.
- De gaskosten zijn sterk gestegen door de btw verhoging en een nog niet gerealiseerde besparing van 15% op het gasverbruik van de SDI. Nu duidelijk is waar de grenzen van de SDI liggen, zijn de prognoses van verbruik en opwek bijgesteld.
- De schadeloosstelling voor € 7,8 miljoen door het Rijk voor het openbreken van het gascontract met leverancier SEFE/Gazprom is toegezegd door de Minister en verwerkt in deze prognose.

Calamiteiten, marktomstandigheden en gevolgen van procesoptimalisatie veroorzaken € 0,7 miljoen aan kostenstijgingen. Een prijsverhoging voor de behandeling van grensoverschrijdend afvalwater door Waternet en Hoogheemraadschap van Rijnland leidt tot een kostenstijging van € 1,3 miljoen. Bij de SDI is door een stabielere bedrijfsvoering minder gebruik gemaakt van externe verwerking van slib. Dit heeft een besparing van € 0,6 miljoen opgeleverd. Door de uitgestelde oplevering van zonnepanelen zijn de kapitaallasten € 0,6 miljoen lager.

Investeringen: Het project verzelfstandiging rwzi Beverwijk is gegund en gestart. De uitgaven zijn € 1,1 miljoen hoger. Het krediet is toereikend.
De aanleg van zonnepanelen bij rwzi Den Helder lopen vertraging op waardoor de uitgaven € 0,3 miljoen lager zijn.
De werkzaamheden voor de groen gasinstallatie op de RWZI Beverwijk zijn vertraagd door een aanbesteding die niet is gelukt. De voorbereiding voor de groen gasinstallatie bij de rwzi Zaandam wordt eerder opgepakt. Per saldo schuift € 1,2 miljoen door. Voor het project struviet oogstinstallatie bij de RWZI Den Helder schuift € 1,2 miljoen aan uitgaven door naar 2024 doordat nader onderzoek nodig is.

P026 Onvoorzien Schoon water: inzet onvoorzien voor calamiteiten	0,4	-	-	-
<i>Afronding</i>	-0,1	-	-	-
Totaal	103,9	108,8	28,6	30,4

Risico's Schoon Water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	We maken keuzes o.b.v. verkeerde analyses (data en normen)	9	P.M.	1. Het aantrekken van extra capaciteit 2. Het op orde brengen van de data(kwaliteit)

Status	Risicogebeurtenis	Risico- score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Overschrijding van de zuiveringsnormen en afnameverplichtingen	9	€ 500.000	1. Wij dragen zorg voor certificering (ISO14001 en 55001) 2. Er zijn calamiteitenboeken per rwzi 3. We voeren vernieuwing van procesautomatisering door 4. Wij leiden personeel op 5. Wij houden de data op orde 6. Er worden langjarige leveringsovereenkomsten afgesloten 7. Er zijn voldoende voorraden 8. Er is kennis van alternatieve stoffen 9. Wij treffen hacking-maatregelen 10. Wij hebben inzicht in de voor ons relevante omgeving 11. Wij sluiten afvalwaterakkoorden 12. Er is samenwerking met gemeenten 13. Er is controle door Handhaving HHNK
Ongewijzigd	We behalen onze emissie-ambities niet	4	€ 2.000.000	1. Wij dragen zorg voor certificering (ISO14001 en 55001) 2. Er zijn calamiteitenboeken per rwzi 3. We voeren vernieuwing van procesautomatisering door 4. Wij leiden personeel op 5. Wij houden de data op orde 6. Er worden langjarige leveringsovereenkomsten afgesloten 7. Er zijn voldoende voorraden 8. Er is kennis van alternatieve stoffen 9. Wij treffen hacking-maatregelen 10. Wij hebben inzicht in de voor ons relevante omgeving 11. Wij sluiten afvalwaterakkoorden 12. Er is samenwerking met gemeenten 13. Er is controle door Handhaving HHNK

Status	Risicogebeurtenis	Risico- score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Onvoldoende slibverwerkingscapaciteit (intern en/of extern)	9	€ 4.000.000	1. Wij voeren intensieve inspecties en preventief onderhoud uit 2. Onderdelen zijn op voorraad 3. Er is achtervang via HVC en AquaMinerals 4. Er is intensieve samenwerking met waterschappen, UvW en eindverwerkers
Ongewijzigd	Onvoldoende granulaatverwerkingscapaciteit	9	€ 1.000.000	1. Er is Europese achtervang 2. Er zijn stortvergunningen HVC 3. Er is achtervang door AquaMinerals 4. Er is een landelijke calamiteitenregeling door 'robuust plan slibverwerking'
Ongewijzigd	Niet verkrijgen van of niet voldoen aan omgevingsvergunningen	2	€ 1.000.000	1. Vergunningen actueel houden 2. Goede relaties met milieudiensten en gemeenten onderhouden 3. Onderhoud strategieën correct uitvoeren 4. Compliance checks uitvoeren

5.5 Veilige (vaar)wegen

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P027 Uiterlijk in 2025 hebben we alle wegen aan gemeenten overgedragen.	😊	-1,9	0,3	-	-
1. We stellen met de vijf Waterlandse gemeenten een <i>business case</i> op voor de wegenoverdracht.	😊	<i>Exploitatie:</i> De vrijval van de reserve Amsterdam-Noord schuift door naar 2024 vanwege het later overdragen van de wegen.			
P057 Onze wegen zijn in stand gehouden en ingericht conform de doelstellingen uit het vigerende wegenbeleid.	😊	12,0	13,8	-	-
1. Afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming, implementeren we de wegenoverdracht in de vijf Waterlandse gemeenten.	😊	<i>Exploitatie:</i> De overschrijding van € 1,8 miljoen wordt verklaard door: ▪ € 0,5 miljoen stormschade. De komende jaren werken de gevolgen van de zomerstorm door bij bijvoorbeeld herplant en inspecties. ▪ € 0,6 miljoen hogere kosten door prijsstijgingen voor wegverharding en objecten. ▪ € 0,2 miljoen extra voor onderhoud van kunstwerken conform de laatste inspectie. ▪ € 0,7 miljoen vanwege indexatie van het verhardingenbestek. ▪ € 0,6 miljoen afkoopsom Westfriese gemeente voor het herstel van droogteschade. Daartegenover staan € 0,6 miljoen lagere kosten door minder inzet van personeel € 0,3 miljoen hogere opbrengsten met name uit de Wet Herverdeling Wegen.			
2. We dragen de dijkwegen in Zaanstad over.	😊				
3. We dragen de dijkwegen in Den Helder over.	😊				
P030 We voeren voor de provincie Noord-Holland een scheepvaartbeheertaak uit.	😊	0,9	0,8	-	-
1. We evalueren de vaarwegovereenkomst met de provincie Noord-Holland.	😊				
P031 Onvoorzien Veilige (vaar)wegen.		0,1	-	-	-
Afronding		-0,2	-	-	-
Totaal		10,9	14,9	-	-

Risico's Veilige (vaar) wegen

Geen risico's met score 9 of een bedrag van € 1 miljoen en hoger.

5.6 Crisisbeheersing

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P055 Samen met onze netwerkpartners bereiden we ons voor, zodat we adequaat handelen bij een (dreigende) crisis met maatschappelijke gevolgen.	😊	1,6	1,3	-	-
1. We organiseren en nemen deel aan minimaal drie oefeningen, waaronder de landelijke cyberoefening ISIDOOR. 2. We starten met de implementatie van het nieuwe meerjarenplan professionalisering CBO.	😊 😐	2: Een eerste uitwerking van het ambitieniveau voor de crisisbeheersing, de stip op de horizon, is aan het einde van het jaar gereed. Op basis hiervan wordt het meerjarenplan crisisbeheersingsorganisatie opgesteld.			
P075 In 2026 hebben wij intern en met onze partners voor het geheel aan relevante bedreigingen, de crisisbeheersing diepgaand en breed versterkt.	😊	1,9	1,9	-	-
1. De CING-methode en het van buiten naar binnen werken passen we toe voor een tweetal pilotgebieden.	😊	Deze rapportage betreft een afwijkingenrapportage op hoofdlijnen. Gezien het belang van CING, is de voortgang van het programma samengevat in paragraaf 6.3.			
Afronding		-	-	-	-
Totaal		3,5	3,2	-	-

Risico's Crisisbeheersing

Vervallen risico ten opzichte van de eerste concernrapportage

Risico	Argumenten
Het niet op orde hebben van crisisdraaiboeken.	Het risico is naar beneden bijgesteld omdat de leerpunten uit evaluaties worden geïmplementeerd in de draaiboeken. Daarnaast worden medewerkers werkzaam in de crisisbeheersing getraind om te werken aan de hand van deze draaiboeken en om zelfredzaam te zijn daar waar een specifiek handelingskader ontbreekt.

5.7 Bestuur en Organisatie

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
P065 Taakuitoefening bestuur en organisatie	😊	27,2	26,0	-	-
1. We organiseren met gemeenten de waterschapsverkiezingen.	😊	5: De reductie van 15 procent gasverbruik op de SDI is nog niet gehaald omdat eerst nader onderzoek nodig was of de SDI met minder gas blijft werken. Dit onderzoek is nu afgerond. Op korte termijn zal de SDI 15 procent minder gas verbruiken. <i>Exploitatie:</i> De kosten zijn lager vanwege een lagere bijdrage aan de basisregistratie WOZ via de Rijksfactuur en € 0,3 miljoen opbrengst verkoop Zand tegen Zee.			
2. We werken het nieuwe bestuur in.	😊				
3. De implementatie van de Omgevingswet is vóór inwerkingtreding gereed.	😊				
4. We voeren de maatregelen van het KEP uit met een goede energiemix tussen zonne-energie, groen gas maken met extra vergisting en windenergie op eigen assets.	😊				
5. We besparen 15% gas.	😞				
6. We verkennen met kennisinstituten en bedrijfsleven het triple helix-innovatiemodel	😊				
7. We maken twaalf erfgoedobjecten toegankelijk, fysiek dan wel digitaal	😊				
8. We nemen deel aan zeven internationale projecten, fysiek dan wel digitaal.	😊				
9. We regelen middels het 'Project versnelde aanpak gebruik eigendommen' 300 gronddossiers.	😊				
P066 Ondersteuning bestuur en organisatie	😊	51,9	38,9	4,3	2,8
1. De informatievoorziening is klaar voor de Omgevingswet.	😊	<i>Exploitatie:</i> De onderschrijding op exploitatiekosten wordt veroorzaakt door € 12,6 miljoen hogere rentebaten vanwege schatkistbankieren en een hogere dividenduitkering van de NWB van € 0,7 miljoen. De kosten voor diensten zijn € 1,7 miljoen hoger door het overbrengen van het IBP van investering naar exploitatie. Daartegenover staan € 1,6 miljoen lagere kapitaallasten. Verder is er een onderschrijding op IBP van € 0,3 miljoen door de keuze voor software in plaats van een kostbare hardware oplossing in het Grote Bestanden Project.			
2. We vervolgen de implementatie van het nieuwe kantoorconcept hybride werken.	😊				
3. We bereiden ons voor op de rechtmatigheidsverantwoording.	😊				
4. We gaan door met het uitvoeren van het verbeterplan informatieveiligheid als onderdeel van compliance met de BIO.	😊				

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Toelichting	Exploitatie		Investerings	
		Begroting	Prognose	Begroting	Prognose
	<i>Investerings:</i> De prognose voor de investeringen is € 1,5 miljoen lager met name door het overbrengen van het IBP van investering naar exploitatie.				
P063 Personeelslasten		90,5	92,6	-	-
De personeelskosten zijn € 2,1 miljoen hoger. De nieuwe cao veroorzaakt een stijging van € 2,5 miljoen en de inhuurkosten zijn € 1,1 miljoen hoger doordat het IBP van investering naar exploitatie is gebracht. Daar staan € 0,8 miljoen hogere opbrengsten voor uitleen van personeel en vergoeding van ziektegeden tegenover. Lagere kosten voor het loopbaancentrum en participatie, waar we achterblijven op de norm, verklaren de resterende € 0,7 miljoen.					
P051 (dekking) overhead		-134,2	-133,5	-	-
Het verschil in de overhead komt door een verschuiving van uren naar andere prestaties.					
P054 Onvoorzien		0,2	-	-	-
Subtotaal		35,6	24,0	4,3	2,8
Waterschapsbelasting		-248,1	-248,2	-	-
In 2022 hebben we een deel van de aanslagen later in het jaar opgelegd. Hierdoor zijn dit jaar inwoners van enkele gemeenten geconfronteerd met zowel een maandelijkse incasso voor de waterschapsbelasting over 2022 als over 2023. Dit heeft ertoe geleid dat we meer vragen hebben ontvangen van onze inwoners. Ondanks hoge inflatie in 2022, voorzichtig positieve economische vooruitzichten in 2023 en deels dubbele aanslagen van de combinota verwachten we geen verhoogde oninbaarheid in 2023 en is het saldo van de voorziening dubieuze debiteuren € 1,4 miljoen. Daarom is het saldo van deze voorziening met € 0,5 miljoen naar beneden bijgesteld.					
Algemene reserves		-	-	-	-
Bestemmingsreserves		-36,4	-36,4	-	-
Afronding		-0,2	-	-	-
Totaal		-249,1	-260,6	4,3	2,8

Risico's Bestuur en Organisatie

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	De werkelijke netto-belastingopbrengst is meer dan 2% lager dan begroot of meer dan 1% lager t.o.v. de prognose bij de rapportage over de eerste 8 maanden.	6	€ 5.000.000	1. Jaarlijkse analyse op trends; ontwikkeling maatstaven. 2. 7 x per jaar analyse (begroot-werkelijk) en prognose. 3. Externe bronnenbenadering in jaarrekeningcyclus. 4. Administratieve organisatie / interne beheersing op orde gebracht. Monitoren van uitvoering controles. 5. 7 x per jaar wordt aansluiting tussen belastingstelsel en financieel stelsel gemaakt. 6. Procesbeschrijvingen worden periodiek geactualiseerd. 7. Monitoring van de verwerking van de gegevens uit de bronadministraties. 8. Ondanks de geopolitieke ontwikkelingen en inflatie merken we nog geen veranderingen in de ontvangsten van de waterschapsbelastingen. We volgen het verloop van kwijtschelding nauwgezet.
Ongewijzigd	Een of meerdere erfpachters willen aanspraak maken op een schikkingsregeling.	2	€ 2.000.000	1. De betwiste voorwaarden worden in goed overleg met de erfpachter bijgesteld en verrekend.

6. Samenvattingen

6.1 Thema's Waterplan 2022-2027

In het Waterplan 2022-2027 zijn vijf thema's opgenomen, waar organisatiebreed op ingezet wordt. Hieronder volgt per thema de voortgang ten opzichte van de in de begroting 2023 beoogde progressie.

Ruimtelijke adaptatie

Vanaf 1 januari 2021 is de Impulsregeling Klimaatadaptatie in werking getreden om de uitvoering van klimaatadaptatieve maatregelen te versnellen. Met deze regeling geeft het Rijk invulling aan de afspraken die met de decentrale overheden zijn gemaakt in het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie. Op 25 juli 2023 is de derde en laatste aanvraag voor de werkregio Noorderkwartier ingediend. Met dit voorstel is een bedrag van € 4.435.565 aangevraagd. Hiermee wordt het voor de werkregio beschikbare budget van € 11,7 miljoen volledig benut.

Ook de tweede openstelling van de subsidieregeling Klimaatactief Noorderkwartier heeft plaatsgevonden met als resultaat dat we zestien subsidieaanvragen hebben ontvangen en voor zes projecten subsidie hebben verleend.

De risico's van uitval of ernstige verstoring van onze vitale en kwetsbare objecten zijn dit voorjaar in beeld gebracht. Voor het bepalen van de ambitie in de aanpak hiervan volgt een bestuursvoorstel.

De afgelopen jaren is er veel energie gestoken in kaders, beleid en plannen om de gevolgen van klimaatverandering in Noorderkwartier beheersbaar te houden. Ondertussen zijn gemeenten concreet aan de slag met de uitvoering. De schop gaat bij alle gemeenten in de grond. Vanuit het netwerk Samenblauwgroen is een klimaatgids gemaakt, waarin we 48 praktijkvoorbeelden hebben opgenomen.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. De benodigde kerninstrumenten zijn vastgesteld en we zijn aangesloten op de productieomgeving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Er zijn interbestuurlijke ketentesten uitgevoerd. In regionaal verband (Noord-Holland Noord) wordt onderzoek gedaan naar de serviceketen.

Duurzaamheid

Als maatschappelijk verantwoorde overheid voeren we onze taken zo duurzaam mogelijk uit. Dat uit zich op meerdere vlakken, zoals het zelf duurzaam opwekken van energie, het scheiden van bedrijfsafval, het halen van grondstoffen uit reststromen en het verlagen van de CO₂-uitstoot.

Klimaat- en energieprogramma (KEP)

Om energieneutraal te worden zet de organisatie in op het zelf opwekken van duurzame energie middels zonnepanelen (zonnestroom), windturbines (windenergie) en slibgistingen (biogas/groengas). Dit noemen we de energiemix.

- Van de beoogde 85.000 zonnepanelen zijn 68.000 stuks aangelegd, verdeeld over zeventien locaties waaronder de rwzi-terreinen. Hiermee wordt jaarlijks circa 20 miljoen kWh geproduceerd. Dit voorziet in 25% van onze stroombehoefte. De resterende 17.000 panelen komen op of nabij rwzi Den Helder te liggen, we zijn in afwachting op een uitbreiding van de netaansluiting.
- Door de overname van de twee bestaande windturbines bij gemaal De Helsdeur, wekken we vanaf 1 oktober 2023 zelf windenergie op (circa 2,8 miljoen kWh/jaar). Aanvullend zijn rwzi

Geestmerambacht en rwzi Wervershoof in beeld voor nieuwe windturbines. We zijn daarover in gesprek met de gemeenten.

- Eind 2023 wordt een bestuursvoorstel aan het algemeen bestuur voor een zesde slibgisting voorgelegd.
- Biogas kan worden ingezet in een gasmotor voor de productie van elektriciteit en warmte. Beter is het om biogas op te werken tot aardgaskwaliteit (groengas), want daar is landelijk veel vraag naar. De CO₂ die daarbij vrijkomt wordt apart afgevangen en verhandeld als grondstof. Op rwzi Beverwijk moet de bestaande groengasinstallatie worden vervangen. Hierover is inmiddels overeenstemming bereikt met een aannemer om dit uit te voeren. Op rwzi Den Helder en rwzi Zaandam-Oost worden ook groengasinstallaties geplaatst, het bestuur heeft daar eind 2022 voorbereidingskrediet voor verleend. De potentiële zesde gisting wordt gecombineerd met een groengasinstallatie en CO₂-afvang.

Circulaire economie en duurzaam opdrachtgeverschap

Wereldwijd heerst schaarste van primaire grondstoffen. Daarom zetten we in op een circulaire economie, waarin hergebruik het streven is en afval niet bestaat. Via de Unie van Waterschappen (UvW) zijn we mede ondertekenaar van het Nationaal Grondstoffenakkoord, waarin is afgesproken om vanaf 2050 een volledig circulaire bedrijfsvoering te hebben. Over de voortgang zijn de volgende punten te benoemen:

- Bij de UvW hebben vijf werkgroepen een vertaalslag gemaakt van de algemene doelen voor klimaat en circulariteit, naar concrete maatregelen bij *assets* zoals waterkeringen, gemalen, rwzi's, oeverbescherming en transportleidingen. HHNK heeft aan elk van deze werkgroepen deelgenomen. Per werkgroep wordt in het najaar van 2023 een handreiking opgeleverd.
- Het nieuwe meubilair dat voor hybride werken op het hoofdkantoor is aangeschaft, bestaat voor ruim 50% uit circulair materiaal. Daarnaast wordt nieuw meubilair opgeleverd met een materialenpaspoort, zodat duidelijk is welke grondstoffen erin verwerkt zijn.
- Voor het nieuw te bouwen gemaal Oostoever is een sessie over duurzaamheid georganiseerd. Met betrokken is nagedacht over kansen en maatregelen op het gebied van onder andere energie, emissies, materiaalgebruik en biodiversiteit. De uitkomsten worden nader beoordeeld op haalbaarheid binnen het project.

Terugwinnen van grondstoffen en duurzame energieopwekking

Energie HHNK		
Elektriciteit	2023	2023
	Begroting	T2
Inkoop Totaal (MWh)	56.482	52.067
Totaal Opwek (MWh)	60.645	60.772
Waterketen SDI	34.195	39.442
Waterketen WKK	4.080	4.629
Waterketen Zon	21.825	15.657
Watersystemen Wind	-	531
Gebouwbeheer Zon	545	513
Totaal Teruglevering (MWh)	-35.672	-35.873

Verbruik Totaal (MWh)	81.456	76.966
Waterketen	58.533	54.784
Watersystemen	20.500	19.824
Gebouwbeheer	2.118	2.053
Wegen	305	305
Kosten inkoop Elektriciteit	€ 23.215.512	€ 24.583.114
Gemiddeld tarief per MWh*	€ 411,03	€ 472,14
Opbrengsten Teruglevering**	€ -9.987.772	€ -3.089.300

Gas	2023	2023
	Begroting	T2
Totaal Inkoop Aardgas (m³x1.000)	14.103	15.426
Waterketen SDI	13.770	15.002
Gebouwen	333	424
Kosten inkoop Gas	€ 20.646.610	€ 25.132.225
Gemiddeld tarief per 1.000 m³*	€ 1.463,99	€ 1.629,21
Groen Gas verkocht (m³x1.000)	-900	-800
Opbrengst verkocht Gas	€ -305.000	€ -367.157
Compensatie Gazprom contract***	€ -	€ -7.751.383
Netto energiekosten	€ 33.569.350	€ 38.507.500

* Inclusief netbeheerkosten, trafohuur, meetdiensten en VPB

** Inclusief opbrengsten SDE subsidie

*** Eenmalig in 2023

Disclaimer energie: De huidige energiemarkt is volatiel. Omdat de teruglevering van elektriciteit wordt afgerekend tegen gemiddelde marktprijzen en vanuit de overheid al diverse keren maatregelen zijn genomen die invloed hebben op de prijzen van energie, is het maken van prognoses lastig. Met bovenstaande tabel is getracht een zo realistisch mogelijke prognose af te geven. We volgen de ontwikkelingen op de voet in het energiecomité, indien nodig zal het bestuur geïnformeerd worden over lopende ontwikkelingen.

Toelichting op de tabel:

- Doordat het directe verbruik hoger is, wordt er minder teruggeleverd aan het net.
- Problemen op het elektriciteitsnet (netcongestie) raken ook HHNK. Nieuwe aansluitingen en verzwaringen laten op zich wachten. Netcongestie heeft ook effect op het terugleveren van elektriciteit door nieuwe zonneweides bij de rwzi's in Oosthuizen, Ursem en Den Helder. Hier mag van de netbeheerder niet, of minder dan gewenst, teruggeleverd worden aan het net.
- De lagere opbrengsten uit teruglevering van elektriciteit worden veroorzaakt door volatiele marktomstandigheden. De energieprijzen zijn sinds augustus 2022 enorm gedaald. De opbrengsten uit teruglevering, zijn afhankelijk van de maandgemiddelde marktprijs. Deze is door de volatilititeit lastig in te schatten. De verminderde teruglevering uit zon, wordt deels gecompenseerd door de verwachte teruglevering uit wind. De overdracht van de windturbines bij gemaal De Helsdeur is uitgesteld naar oktober 2023 door vertraging bij de notariële afwikkeling. De prognose voor opbrengsten uit teruglevering is gebaseerd op een inschatting. Door het uitblijven van afrekeningen van onze contractpartij HVC kan deze inschatting nog niet geverifieerd worden.
- Nu duidelijk is waar de grenzen van de SDI liggen, zijn de prognoses van verbruik en opwek bijgesteld.
- De verwachte opbrengsten uit groen gas zijn hoger door een hogere marktvergoeding van HBE's (Hernieuwbare Brandstof Eenheden).

- De overheid heeft aangekondigd dat waterschappen, welke hun contract met energieleverancier Gazprom moesten opzeggen onder druk van het kabinet, volledig worden gecompenseerd. Deze compensatie is verwerkt in de prognose.

Overige afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn in april gecommuniceerd in de memo "Inzicht onzekere posten begroting 2023" aan het algemeen bestuur (23.0307192). Deze afwijkingen hebben impact op de kosten en opbrengsten van energie in dit jaar. De afwijkingen zijn:

1. *Tijdelijk lagere btw op energie weer terug op oude niveau per 1 januari 2023*
Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van het verlaagde btw-tarief van 9%. Met de komst van het prijsplafond op energie, is het tarief bijgesteld naar 21% per 1 januari 2023. Gevolg is dat de kosten in 2023 hoger zullen uitvallen.
2. *Stijging netbeheerkosten*
In 2023 stijgen de netbeheerkosten. De gemiddelde stijging is 48% ten opzichte van 2022. In de begroting 2023, is rekening gehouden met een indexatie van deze kosten van 3%.
3. *Vennootschapsbelasting teruglevering energie*
De vennootschapsbelasting is een belasting over de belastbare winst. Voor 2023 wordt een vennootschapsbelasting last verwacht op de zonnepanelen. De hoge gasprijs drukt de belastbare winst uit de SDI.
4. *Energiebelasting op gasverbruik SDI*
De SDI is een gasgestookte turbine die zowel warmte als elektriciteit produceert. Als een bepaald rendement wordt behaald, is het gasverbruik vrijgesteld van energiebelasting. In 2022 is besloten om de SDI minder gas te laten verbruiken zodat de CO₂-uitstoot wordt verminderd. Hierdoor is deze minder efficiënt en wordt niet het benodigde rendement voor vrijstelling behaald.
5. *Schadeloosstelling openbreken gascontract met SEFE*
Deze schadeloosstelling heeft betrekking op de extra kosten die wij hebben moeten maken omdat het Ministerie van Economische Zaken ons in 2022 heeft opgedragen om het gascontract met SEFE, ook bekend onder de naam Gazprom, op te zeggen.

Terugwinning	2023	2023
	Begroting	T2
Biogas (totale opwek x1.000 m³)	4.150	4.220
Omgezet naar Groen Gas	1.320	1.100
Gebruikt in WKK	2.570	2.775
Gebruikt voor CV	135	45
Afgefakkeld / verlies	125	300
Overige stromen		
Slibgranulaat (ton)	19.500	19.500
Herwonnen grondstoffen		
Struviet (ton)	150	100
Cellulose (ton)	1.950	2.250

Toelichting op tabel:

De resultaten tot en met augustus geven aanleiding om de prognose voor terugwinning iets aan te passen.

Aquathermie

Aquathermie is een techniek waarbij warmte uit water gewonnen wordt, met behulp van warmtepompen en warmte-koude-opslag in de bodem. Aquathermie kan een grote bijdrage leveren in de warmtetransitie, waarbij Nederland van het gas afaakt. In juni 2022 heeft ons algemeen

bestuur besloten (21.0318502) dat we ons in 2022 en 2023 proactief inzetten om aquathermie te stimuleren. Dit doen we als adviseur en kennisleverancier vanuit de waterschapsrol en als bronhouder van oppervlakte- en afvalwater. In de afgelopen periode zijn de volgende acties uitgevoerd:

- Met Hoogheemraadschap van Rijnland en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht is een gezamenlijk onderzoek opgestart naar de effecten van koudelozingen en filtering op de ecologie. Hiervoor doen we metingen in de Broekpolder. Op 25 september werd de proefinstallatie van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht groots geopend.
- De mogelijkheden voor aquathermie zijn ook besproken met gemeenten Waterland, Drechterland, Stede Broec, Heiloo, Wormerveer en de partijen HVC en Schouten.
- Er is een grote verandering gaande op het gebied van individuele installaties. Hier wordt steeds vaker naar gekeken, onder andere in Watergang, Dijk en Waard, Medemblik en Zaandam. Hiervoor willen we passend beleid opstellen.
- Afgelopen winter zijn temperatuurmetingen uitgevoerd in de waterketen, om zo het temperatuureffect van warmteonttrekking bij influent in beeld te krijgen. Hiermee is een analyse gemaakt over de kansen van warmteonttrekking uit het influent bij verschillende zuiveringskringen. Hierbij is specifiek gekeken naar de mogelijkheden bij RWZI Katwoude aangezien hier een persleiding vervangen wordt. Helaas lijkt dit niet direct mogelijkheden te bieden, maar is de gemeente Edam-Volendam wel geïnteresseerd over de mogelijkheden van warmte uit effluent.

Biodiversiteit

Eind 2020 is de Visie op Biodiversiteit vastgesteld. Deze visie is uitgewerkt in een uitvoeringsagenda biodiversiteit met concrete maatregelen per maatschappelijk effect. De afgelopen tijd hebben we de volgende zaken uit de agenda bereikt.

Er wordt gewerkt aan een overzicht waarbij dijken worden aangewezen die geschikt zijn voor uitbreiding van het natuur-technisch maaien en eventueel gefaseerd beheer. Daarbij wordt ook gewerkt aan het opnemen van gefaseerd maaien in de maaibestekken. Daarnaast is geïnvesteerd in materieel waarmee het ecologisch maaien gerealiseerd kan worden. De eerste maaironde van de Hondsbossche Zeewering is in juni met succes uitgevoerd en afgerond. Er is gefaseerd gemaaid waarbij ruige vegetatie is weggenomen. Met inzet van het programma *Fieldmaps* zijn bijzondere soorten ingemeten met GPS welke tijdens de werkzaamheden zijn ontzien.

Landschap Noord-Holland heeft vegetatie geïnventariseerd op de verpachte assets van natuurverbindingszone Amstelmeer-Zwanenwater. Er wordt een beheeradvies opgesteld, passend binnen de bedrijfsvoering van de betreffende pachters. Dit geeft ons handvatten om de ecologische staat van deze verbindingszone verder te verbeteren.

Vanuit het programma KRW zijn weer diverse maatregelen uitgevoerd op het gebied van vispassages, natuurvriendelijke oevers en samenwerking met agrariërs. Volgend jaar wordt een geactualiseerde uitvoeringsagenda biodiversiteit opgesteld.

Datagedreven werken

Om het datagedreven werken te implementeren hebben we gewerkt aan het opslaan en verwerken van data. Grote databestanden, die onder andere door onze drone worden opgeleverd, moeten duurzaam en goed vindbaar worden opgeslagen. We zijn een *Proof of Concept* gestart om hiervoor een nieuwe voorziening te implementeren (Grote Bestanden Project). Daarnaast onderzoeken we diverse bewerktools om de dronedata goed te prepareren voor verder gebruik.

Op de speerpunten gebruiksvriendelijkheid en gebruikerscompetenties begeleiden we vanuit het Virtueel Adoptie Team de migratie naar SharePoint Online met diverse gebruikerstrainingen en rollen we Expeditie Columbus breed uit in de organisatie. Hiermee wordt bewustwording over de invloed van technologische ontwikkelingen op ieders werk gecreëerd en worden individuele ontwikkeldoelen

gedefinieerd. Ook informatieveiligheid blijft continu aandacht krijgen. Zo is onze back-up voorziening volledig vernieuwd zodat we weer jaren een betrouwbare voorziening hebben om op terug te vallen in geval van een incident. Hiermee hebben we meteen energiebesparing gerealiseerd.

Deze maand wordt zaakgericht werken in het Vergunningen, Toezicht en Handhaving domein in gebruik genomen. Een belangrijke eerste stap naar zaakgericht werken in onze organisatie.

6.2 Programmarapportages

Tot en met eind augustus zijn rapportages opgesteld van het HWBP, het uitvoeringsprogramma Baggeren en de regieprogramma's Wateropgave, Verbetering Boezemkades, Ruimtelijke adaptatie en Kaderrichtlijn Water. De Ruimtelijke adaptatie is een thema uit het waterprogramma en is daarom toegelicht in paragraaf 6.1 met de voortgang op de thema's. Hieronder is een samenvatting van de overige programmarapportages opgenomen met een toelichting op hoofdlijnen.

Hoogwaterbeschermingsprogramma

Binnen het HWBP-2 programma is de Markermeerdijken-app gelanceerd. Hier kan men per module zien welke werkzaamheden worden uitgevoerd en wat de komende tijd gaat gebeuren. Uit onderzoek onder het dijkenpanel zet de licht stijgende positieve lijn over de dijkversterking zich voort. Er is begonnen met het opspuiten van de buitendijkse werkbaan aan het Noordeinde te Volendam (module 10). In juni is feestelijk stilgestaan bij de opening van het eerste stuk stadstrand (module 2), waarbij een vervroegde ingebruikname is overeengekomen met de gemeente Hoorn. Rond het project Durgerdam is ambtelijk een voorstel gedaan om de resterende opgave voor de komende tien jaar op te vangen met tijdelijke (crisis)maatregelen. Hiervoor volgt nog een voorstel naar het algemeen bestuur.

Binnen het (n)HWBP programma is het besluitvormingsproces rond het project Den Oever – Den Helder verschoven vanwege een tweetal nader te onderzoeken ontwikkelingen op het gebied van de grondwaterstanden in de dijk en een bredere en diepere stroomgeul. De subsidiebeschikking voor de verkenningsfase van het project Monnickendam Binnenstedelijk is ontvangen. De definitieve scope van de projecten Havendijk Den Helder en Helderse Zeewering zijn vastgesteld. De Alliantie Markerdijken is bezig met het uitvoeren van voorbereidende werkzaamheden voor de start van de realisatiefase van het project Katwoude (modules 11a en 12a). De PD HWBP heeft een definitieve 'GO' gegeven voor de tweede fase van het innovatieproject Samenwerken aan Kunstwerken.

Uitvoeringsprogramma Baggeren

Het tweede triaal beslaat grotendeels het broedseizoen, waarin we zoals de natuurwetgeving voorschrijft bij voorkeur geen baggerwerkzaamheden uitvoeren. De realisatie in deze periode is hierdoor beperkt. De voorbereidingen en aanbestedingen zijn wel doorgegaan, waardoor er een realistischer beeld van de prognoses voor dit jaar kan worden gegeven.

De verwachting is dat er in 2023 in totaal 385 kilometer waterloop wordt gebaggerd. Dit is 26 kilometer meer dan de T1-prognose. De netto-uitgaven zijn per saldo 14% hoger dan medio 2022 is geraamd. Dit komt door extra werkzaamheden die deels in 2024 waren gepland, prijsstijgingen en extra kosten voor de inrichting van het nieuwe baggerdepot in Den Helder.

Programma Overgangsperiode tussen Wateropgave 1 en 2

Wateropgave 1.5

In 2023 zijn er nog drie projecten vanuit het programma Wateropgave 1.5. in uitvoering. De boezemberging Vliegveld Bergen is operationeel en wordt nog getest in 2023. De bouw van het

nieuwe gemaal voor de polder Heerhugowaard verloopt voorspoedig. Het gemaal zal naar verwachting eind 2023 operationeel zijn. De verdere aanpassingen in het watersysteem, die samenhangen met de ontwikkelingen in het stationsgebied van Heerhugowaard, zijn aanbesteed en gegund. Oplevering van de laatste werkzaamheden zal begin 2024 plaatsvinden.

Ook de werkzaamheden in polder Eierland vorderen gestaag met de realisatie van de nieuwe duiker Muyweg. Vanaf oktober worden de resterende grote nieuwe stuwen geplaatst. We houden rekening met een beperkte doorloop in de eerste twee maanden van 2024.

Wateropgave 2

Het programma Wateropgave 2 is opgestart vanaf begin 2023. De eerste projecten zijn gedefinieerd en de eerste verkenningen en planvormingen zijn begonnen. In het 2e traak van 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar de optimalisatiemogelijkheden van de bestaande waterbergingsgebieden. Met relatief eenvoudige maatregelen kunnen veel bergingsgebieden ook inzetbaar worden gemaakt als interne noodberging in crisissituaties, waardoor op een bergingsgebied een extra waterschijf kan worden gepompt met trekker pompen of noodpompen.

Daarmee kan de bergingscapaciteit van de bergingsgebieden substantieel worden verhoogd. Een veelbelovende verbetering die verder wordt uitgewerkt.

Programma Verbetering Boezemkades (VBK-3)

De toetsing van de grondlichamen, kunstwerken en Niet Waterkerende Objecten (NWO) is eind dit jaar afgerond. Voor het programma willen we in de eerste helft van 2024 de restopgave tot 2030 inzichtelijk krijgen om te kunnen sturen op haalbaarheid en kosten.

Voor 2023 is de verwachting dat het VBK3 8 kilometer kade gaat verbeteren met een besteding van €10,5 tot €11,5 miljoen. De begroting voor 2023 bedraagt €9,4 miljoen. De forse overschrijding wordt veroorzaakt door een hogere aanbesteding vanwege inflatie en de aangepaste versnelde planning van de aannemer bij het project Starnmeer. In het MJP 2024-2027 en de begroting 2024 is meer budget aangevraagd voor deze hogere aanbesteding van Starnmeer en de verhoogde prijzen door hyperinflatie. Dit budget is nog niet goedgekeurd. Verder wordt bij de Starnmeer weliswaar een grote slag gemaakt in de realisatie, maar nergens een sectie compleet afgerond, waardoor in 2023 geen kilometers formeel richting het VBK-programma wordt opgeleverd. Daarnaast spelen bij de Wilmkebrek en Westerlanderdijk ook externe factoren, waardoor onze prognose van op te leveren kilometers in 2023 wordt bijgesteld naar 8 kilometer.

Dit heeft geen negatief effect voor het meerjarig programmadoel, de te verbeteren kilometers van de Starnmeer, Westerlanderdijk en Wilmkebrek worden medio 2024 of 2025 opgeleverd.

Programma Kaderrichtlijn KRW

Landelijk is er toenemende zorg over het behalen van de KRW-doelen in 2027. In dit licht hebben we een juridische quickscan laten uitvoeren naar onze aanpak. De resultaten van deze scan zijn dit traak opgeleverd en zullen in T3 met het bestuur worden gedeeld.

Het aantal aanmeldingen in het Landbouwportaal loopt gestaag door. In T3 leggen we een besluit voor aan het bestuur over het verlengen van het huidige initiatief tot in 2024. Daarnaast onderzoeken we de doorontwikkeling van het initiatief na 2024.

We verkennen het oplossen van diverse vismigratieknelpunten en kansen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Naar verwachting melden we dit jaar 3 vismigratie knelpunten gereed en circa 10 kilometer aan natuurvriendelijke oevers.

De verkenning naar de technische haalbaarheid van het defosfateren van oppervlaktewater heeft geleid tot twee proefopstellingen, een met ijzerhoudend zand in het Twiske en een met Polishing Pellets (korrels van waterijzer) op de RWZI Geestmerambacht. In 2024 zullen de resultaten beschikbaar zijn. Op basis van de resultaten bepalen we de voorkeursteknik en passen deze toe als KRW maatregel in gebieden.

Voor het project Natte infrastructuur Noordkop is de studie, om te komen tot een voorkeursalternatief gemaal Oostoever, afgerond en zijn we gestart met het uitwerken van de voorkeursvariant. Rijkswaterstaat heeft een definitief besluit genomen om € 5,0 miljoen bij te dragen aan het project en het Waddenfonds heeft de toegekende bijdrage verhoogd met € 2,0 miljoen.

We voeren een verdieping uit van de watersysteemanalyses in de prioritaire KRW gebieden Waal en Burg en de Gemeenschappelijke polders op Texel. Hierin is een belangrijk onderdeel de aanpassing van de RWZI op Texel.

6.3 Crisisbeheersing in de genen

Het programma Crisisbeheersing in de genen (CING) richt zich op het handelen tijdens extreme situaties, op het voorkomen van maatschappelijke ontwrichting, het beperken van schade en het voorkomen van slachtoffers. CING is daarmee altijd gekoppeld aan crisissituaties.

We zorgen ervoor dat we sterker worden in een crisissituatie op drie pijlers; versterken van de crisisbeheerorganisatie, versterken van de informatievoorziening en versterken van het watersysteem.

Versterken Crisisbeheerorganisatie

- Het eindrapport 'bereikbaarheid HHNK tijdens crises' is opgeleverd. Implementatie staat gepland in 2024;
- Het eindrapport "samenwerking met de brandweer" is opgeleverd. Daarin staat hoe bij calamiteiten snel een beroep gedaan kan worden op de brandweer voor de inzet van mensen en middelen. Operationele implementatie is gepland vanaf januari 2024.
- Op 6 september is een crisisoefening georganiseerd voor het WAT op locatie. De belangrijkste oefendoelen waren: als WAT werken vanuit de calamiteitencontainer en met de brandweer een nooddijk aanleggen.

Het externe netwerk is versterkt door bijvoorbeeld de Strategische alliantie NOORD4 (HHNK, Wetterskip Fryslan, Noorderzijlvest en Hunze en Aa's) verder vorm te geven.

Het interne netwerk van medewerkers in de crisisbeheersing is versterkt door een aantal bijeenkomsten zoals de tweede netwerkdag CING-CBO die in juni gehouden is. In de vorm van een meeloopdag hebben de HHNK crisisprofessionals elkaar en elkaars werk beter leren kennen.

Versterken Informatievoorziening

- Oplevering testversie van de WaterRisicoRadar. Deze app is met onze samenwerking ontwikkeld aan de TU Delft. De app geeft 24/7 een actueel en gedetailleerd overzicht van de neerslag- en onweersverwachting volgens de laatste inzichten van het KNMI.
- Ontwikkeling van de Delft Waterspin omgeving. Met deze ontwikkelomgeving maken we resultaten van complexe waterberekeningen toegankelijk voor niet-technici.
- Ontwikkeling simulatieomgeving voor operationeel (crisis)beheer. In deze omgeving kunnen we het sturen van stuwen en gemalen tijdens extreme weercondities in de computer simuleren.

Versterken Watersysteem

- Watersysteemanalyse uitgevoerd voor de pilotgebieden gericht op het bepalen van knelpunten en kansen voor versterking.

- Adviezen op het gebied van crisisgerichte watersysteemversterking opgesteld voor Callantsoog, Zijpe en Sammerspolder. De adviezen zijn uitgevoerd en waar relevant opgepakt binnen het programma Wateropgave 2.0.
  - Inventarisatie van onderbemalingen in pilotgebied (geïnstalleerde pompen, capaciteit en terugloopvoorziening).
  - Wateroverlastberekeningen om de invloed van onderbemalingscapaciteit en de inzet van noodbemaling in beeld te krijgen (Zijpe-West).
- Ontwikkelen van calamiteiten-posters met lokale informatie voor het beheer (pilotgebieden in De Zijpe).
- Onderzoek door onze kennispartner de TU Delft naar het vergroten van de waterafvoer onder bruggen tijdens hoge-afvoer-situaties door stromingsgeleiding en plaatselijke bodemverdieping.

7. Afkortingenlijst

ARBO	Arbidsomstandigheden
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
btw	belasting toegevoegde waarde (omzetbelasting)
BZB	basiszuiveringsbeelden
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CBK	Centrale Bedrijfsvoeringskamer
CBO	Crisisbeheerorganisatie
CING	Crisis in de genen
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EGV	Elektrisch Geleidingsvermogen
fte	Fulltime equivalent (werknemer voor 36 uur per week)
GPS	Global Positioning System
HBE	Hernieuwbare Brandstof Eenheden
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HVC	Huisvuilcentrale
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
IBA	Individuele Behandeling Afvalwater
IBP	Informatiebeleidsplan
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
KAN	Klimaat Actief Noorderkwartier
KEP	Klimaat- en Energieprogramma
km	kilometer
KRW	Kaderrichtlijn Water
kWh	kilowattuur
LBO2	Landelijke Beoordelingsronde Overstromingskans primaire keringen (tweede ronde)
LBP	Landbouwportaal
LV WOZ	Landelijke Voorziening WOZ
MJP	Meerjarenperspectief
MRA	Metropoolregio Amsterdam
NOVEX	Nationale Omgevingsvisie Extra
NVO	Natuurvriendelijke oevers
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
NWO	Niet Waterkerende Objecten
PA	Procesautomatisering
PPLG	Provinciaal Programma Landelijk Gebied
rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SDI	Slibdrooginstallatie
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
UvW	Unie van Waterschappen
VBK	Verbetering Boezemkades
ve	vervuilingseenheid
VRNHN	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Woo	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken